

รายงานการวิจัย

แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง
อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

Guidelines for the Use of Local Resources for Tourism in the
Li Phang Subdistrict, Palian District, Trang province

สิริบุญยากกร ไกรเทพ

ธนิษฐ์ สังขดวง

วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
งบประมาณเงินรายได้ ประจำปี พ.ศ. 2562

รายงานการวิจัย

แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง
อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

Guidelines for the Use of Local Resources for Tourism in the
Li Phang Subdistrict, Palian District, Trang province

สิริปัญญากร ไกรเทพ

ธนิษฐ์ สังขดวง

วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
งบประมาณเงินรายได้ ประจำปี พ.ศ. 2562

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย งบประมาณเงินรายได้ ประจำปี พ.ศ. 2562 เป็นงานวิจัยพื้นฐานเพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการหาแนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยที่ได้ให้การสนับสนุนทุนในการทำวิจัยนี้ ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทั้งความสะดวกในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือวิเคราะห์ต่างๆ และสุดท้ายนี้ ทางคณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณชาวบ้านในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้จนสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สิริบุญยากกร ไกรเทพ

ธนิษฐ์ สังขดวง

มีนาคม 2564

แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

สิริปญญากร ไกรเทพ และธนินทร์ สังขตวง

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 2) เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง และ 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

จากการศึกษา พบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวพื้นที่ตำบลลิพังมีความหลากหลายและมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก ทั้งยังมีความโดดเด่นด้านภูมิศาสตร์ คือ เป็นทางผ่านเดินทางข้ามจังหวัดตรังไปสู่จังหวัดสตูล ประเทศมาเลเซีย และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดสตูล สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมและโดดเด่นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมด้านเศรษฐกิจชุมชนผ่านการท่องเที่ยวได้

จากการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง พบว่า ในภาพรวมประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง มีระดับบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จากการศึกษายังพบอีกว่า องค์การบริหารส่วนตำบลลิพังได้มีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระดับองค์กร มีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล จัดเวทีประชาคมเพื่อรับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อนำมาแก้ไข มีการทำงานเป็นทีม สร้างทีมงานให้มีความเข้มแข็ง มีการบริการประชาชนด้วยความเสมอภาค

จึงอาจสรุปได้ว่า พื้นที่ตำบลลิพังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก ทั้งยังมีความโดดเด่นด้านภูมิศาสตร์ ดังนั้นการที่จะเข้าไปใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับชุมชน โดยกำหนดบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน ตลอดจนจะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว การปรับใช้ทรัพยากรจะต้องมีแนวทางเพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนบนพื้นฐาน

แนวความคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จึงทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบล
ลี้พังอย่างคุ้มค่า ยั่งยืน ต่อเนื่องสืบไป

คำสำคัญ: ทรัพยากรท้องถิ่น การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวชุมชน

Guidelines for the Use of Local Resources for Tourism in the Li Phang Subdistrict, Palian District, Trang province

Siripoonyakorn Kraithep and Thanin Sangkhaduang

Abstract

The purposes of the study are to: 1) explore local tourism resources in Li Phang Sub-district, 2) study the role in tourism management in Li Phang Sub-district, and 3) analyze guidelines for the use of local resources for tourism in the Li Phang Subdistrict, Palian District, Trang province.

From the study, it was found that the tourism resources in the Li Phang Sub-district are diverse and very plentiful. Furthermore, they are geographically unique, that is, as a gateway to Trang, Satun, Malaysia, and other tourist attractions of Satun, able to be developed into the well-equipped and distinctive tourist destinations to accommodate tourists as well. This could be the guidelines to promote the community economy through tourism.

Based on the study of the role in tourism management in Li Phang sub-district, people in Li Phang Sub-district were at a moderate level of roles in tourism management in all 5 areas participation: 1) role in exploration of problems and causes of problems, 2) role in planning, 3) role in operation, 4) role in benefit, and 5) Participation role in follow-up evaluation. The Li Phang Subdistrict Administrative Organization set the guidelines for solving problems at the organizational level, enhancing trust among the people, managing with the principles of good governance, organizing a community forum to acknowledge problems and suggestions of people for solving, working as a team, forming a team to have strength and having public mind.

Hence, it might be concluded that Li Phang Sub-district are comprised plentiful and diverse tourism resources. It is also geographically unique. To use the local resources for tourism in the Li Phang sub-district, the related agencies should give precedence to the community by determining the obvious roles in tourism management, including continuously promoting and enhancing. The improvement and

development of tourist attractions to be ready for tourists, the application of resources, guidelines for the development and promotion of occupations for the people should be provided to further make the best guidelines for the use of local resources for tourism in the Li Phang Subdistrict with worthwhileness, sustainability and continuity.

Keywords: Local Resources, Tourism, Community Base Tourism

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 ขอบเขตของงานวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว	6
2.3 แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว	9
2.4 บริบทเชิงพื้นที่	10
2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1	14
3.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2	18
3.3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3	20
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1	21
4.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2	36
4.3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	47
5.2 อภิปรายผล	48
5.3 ข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	52

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	36
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	37
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	37
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	38
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เสริมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว	38
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	39
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน	40
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน	41
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	42
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	43

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 4.1	แสดงขอบเขตของพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง	24
ภาพที่ 4.2	แสดงเขตการปกครอง 7 เขตการปกครอง	24
ภาพที่ 4.3	แสดงภาพรวมภูมิทัศน์	25
ภาพที่ 4.4	แสดงพืชพรรณในท้องถิ่น	26
ภาพที่ 4.5	แสดงภูมิปัญญาท้องถิ่น	26
ภาพที่ 4.6	แสดงแหล่งท่องเที่ยวแหลมทวด	29
ภาพที่ 4.7	แสดงแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกธารกระจาย	29
ภาพที่ 4.8	แสดงแหล่งท่องเที่ยวศูนย์เรียนรู้ป่าโกงกาง	30
ภาพที่ 4.9	แสดงแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเลสเตโกดอน	30
ภาพที่ 4.10	แสดงแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเลคลองวังกล้วย	31
ภาพที่ 4.11	แสดงภาพน้องรอยรีสปอร์ต	32
ภาพที่ 4.12	แสดงภาพสบายดีรีสปอร์ต	32
ภาพที่ 4.13	แสดงภาพโรงแรมคิวปิด	32
ภาพที่ 4.14	แสดงเส้นทางการเดินทาง (Accessibility) / การเข้าถึง (Circulation)	33
ภาพที่ 4.15	แสดงกิจกรรมเดินป่าเยี่ยมชมชนเผ่าซาไก	34
ภาพที่ 4.16	แสดงกิจกรรมพายเรือคายัค	34
ภาพที่ 4.17	แสดงกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	34
ภาพที่ 4.18	แสดงสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง	35

บทที่ 1

บทนำ

วิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง” เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การสำรวจแบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 2) เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และ 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ในส่วนของบทที่ 1 มีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของงานวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขอบเขตของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ และกรอบแนวคิดการวิจัย

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักของโลก ซึ่งในปีพ.ศ. 2558 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั่วโลกมีมูลค่าร้อยละ 9.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศทั่วโลก (Gross Domestic Product: GDP) สำหรับประเทศไทยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีมูลค่ากว่าร้อยละ 17 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก เป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างงานและกระจายรายได้ลงสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจอาหาร สถาบันการเงิน และหน่วยงานราชการ

จากการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) พบว่าการท่องเที่ยวถูกบรรจุเป็นประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในการพัฒนา และเป็นทิศทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล ในประเทศไทยมีแนวทางการจัดการเศรษฐกิจในปีพ.ศ. 2561 โดยมุ่งเน้นสนับสนุนการขยายตัวของการผลิตภาคเกษตร การสนับสนุนการขยายตัวของภาคการท่องเที่ยว ควบคู่กับการกระจาย

รายได้จากการท่องเที่ยวลงสู่ชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) อีกด้วย

จังหวัดตรังเป็นจังหวัดที่มีแผนพัฒนาจังหวัด ที่คำนึงถึงความสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งนโยบายของรัฐบาล และความต้องการของประชาชนท้องถิ่น โดยมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักในด้านการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และมีการวางแผนกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยง รวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ที่มียุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชน มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีแหล่งเรียนรู้ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งมีการกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้ 1) ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว 2) ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพและการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ขององค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง ที่มียุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โดยมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้ 1) แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน 2) แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งนับเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาและสร้างรายได้ให้กับชุมชนและสังคม โดยมีงบประมาณในการพัฒนาระหว่าง พ.ศ. 2561-2564 มากถึง 39,610,000 บาท แสดงให้เห็นถึงความมุ่งหวังในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างสูง

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว จึงนำไปสู่การวิจัยเรื่องแนวทางการปรับใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 2) เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และ 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เพื่อให้ผลการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบต่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกภาคส่วนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
- 2) เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ทราบลักษณะทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถนำมาเพิ่มมูลค่าและปรับใช้เพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

3) หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ได้แนวทางการปรับใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

วิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง” ได้มีการกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1) ขอบเขตด้านพื้นที่ : ศึกษาเฉพาะในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยประกอบไปด้วยอาณาเขตการปกครองทั้งสิ้น 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านลิพัง บ้านทุ่งปาหนัน บ้านท่าคลอง บ้านคลองแร่ บ้านท่าเขา บ้านหินจอบ และบ้านทางสาย

2) ขอบเขตด้านประชากร : ศึกษาเฉพาะประชากรในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

3) ขอบเขตด้านเนื้อหา : ศึกษาเฉพาะทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ตามหลัก 5A ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) ด้านการเดินทาง (Accessibility) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ด้านที่พัก (Accommodation) และด้านกิจกรรมต่าง ๆ (Activities)

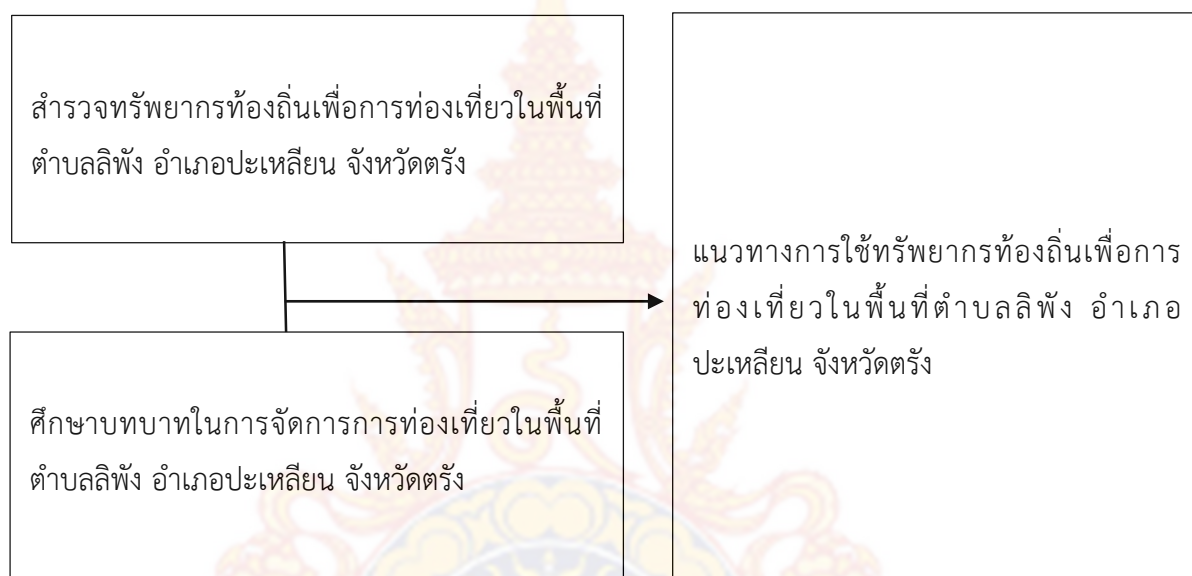
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

วิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง” มีนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง ทรัพยากรต่าง ๆ ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มนุษย์สร้างขึ้น และกึ่งมนุษย์สร้างขึ้น

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง” ได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย
แหล่งที่มา ผู้วิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง” เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การสำรวจแบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 2) เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และ 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ในส่วนของบทที่ 2 มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว บริบทเชิงพื้นที่ และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษาสามพันโบก ตำบลเหล่างาม อำเภอโพธิ์ไทย จังหวัดอุบลราชธานี ได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายของการท่องเที่ยวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการอย่างหนึ่งที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศและสภาพแวดล้อมและก่อให้เกิดความสุขและไม่ได้มีจุดประสงค์อื่น

McIntosh & Goeldner (1986) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่างที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้องโดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งที่มีจุดหมายที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม

องค์การท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า หมายถึง การเดินทางใด ๆ ก็ตามเป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการ ดังนี้ 1) การเดินทางจากที่อยู่อาศัย

ปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว แต่ไม่ใช่ไปตั้งหลักแหล่งเป็นการถาวร 2) การเดินทางนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจ หรือความพึงพอใจของผู้เดินทางไม่ได้เป็นไปโดยบังคับ 3) การเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อธุรกิจหรือหารายได้

จึงอาจสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางใด ๆ ก็ตามที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว ด้วยความสมัครใจ และเป็นการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อธุรกิจหรือหารายได้

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษาสามพันโบก ตำบลเหล่างาม อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามของทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนี้

ราณี อิศัยกุล (2546) ได้กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมและวัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น และสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้มาเยือน ซึ่งสามารถจำแนกลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้ดังนี้

1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และมีความงามตามธรรมชาติ มีความโดดเด่นทางภูมิศาสตร์ ธรณีวิทยาและระบบป่าไม้ที่หลากหลาย เช่น ภูเขา น้ำตก ชายหาด เกาะแก่ง ปะการัง สัตว์ป่า และพรรณพืช เป็นต้น ธรรมชาติที่ใช้เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวจะอยู่ในรูปของภูมิทัศน์ เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ แหล่งน้ำ พืชพรรณและป่าไม้ เป็นต้น

2) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ และศาสนสถาน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น และเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แสดงถึงอารยธรรมท้องถิ่น เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ

3) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีเอกลักษณ์และถ่ายทอดกันมา จากอดีตมาถึงปัจจุบัน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่น วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สภาพบ้านเรือน ภาษา การแต่งกาย การละเล่น ดนตรี กีฬา ศิลปะและขนบธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น ประเพณี งานเทศกาล พิธีกรรม เป็นต้น นอกเหนือจากทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นรูปธรรมที่กล่าวถึงแล้ว ยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรมที่แสดงออกด้านความคิดที่นักท่องเที่ยวได้ให้ความสนใจ เช่น ความเชื่อ

ค่านิยม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเป็นชนเผ่า เป็นต้น ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม และประเพณี แบ่งย่อยได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

แหล่งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่แสดงออกถึงลักษณะความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น เช่น สภาพบ้านเรือน ที่อยู่อาศัยของนักท่องเที่ยว ผู้สนใจสามารถศึกษาความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของชุมชนโดยตนเองไม่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วม ได้แก่ การเยี่ยมชมหมู่บ้านชาวเขา ชุมชนท้องถิ่น เช่น หมู่บ้านแม้ว หมู่บ้านอีกอ ในภาคเหนือของประเทศไทย หมู่บ้านซาไกจังหวัดยะลา เป็นต้น หรือ การเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่อาศัย เช่น พักค้างคืนในโฮสเทลย์ในหมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช หมู่บ้านปลายโพรงพาง จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น

แหล่งศิลปวัฒนธรรมประเพณี หมายถึง สิ่งที่มีงามและสิ่งที่มีคุณค่า ซึ่งคนในสังคมประพฤติปฏิบัติหรือแสดงออกมาซ้ำนาน ในลักษณะที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปกรรม อันมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่ควรแก่การอนุรักษ์วัฒนธรรม เป็นลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวและศีลธรรมอันดีของประชาชน วัฒนธรรม ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ แบ่งเป็นอย่างน้อย 2 ลักษณะ คือ

วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ซึ่งเป็นเรื่องราวทางพุทธประวัติและนิทาน อธิบายหลักธรรมที่นำมาพัฒนาเป็นการปฏิบัติประจำ จนเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม เช่น ประเพณีการแห่เทียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ประเพณีบวชนาค ประเพณีชักพระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี งานสารทเดือนสิบจังหวัดนครศรีธรรมราช งานตักบาตรเทโว จังหวัดอุทัยธานี เป็นต้น

วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อ ความเชื่อส่วนใหญ่เกี่ยวพันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่ชาวบ้านเห็นว่าไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไป แต่เนื่องจากไม่สามารถอธิบายได้ว่า เพราะเหตุใดจึงเกิดเหตุการณ์นั้น จึงยกให้เป็นการกระทำจากสิ่งเหนือธรรมชาติ และเมื่อเวลาผ่านไปนาน จึงกลายเป็นความเชื่อที่เป็นความจำเป็นของพิธีกรรมต่อเนื่องขึ้น เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟในจังหวัดหนองคาย

4) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทมนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างกิจกรรมใหม่ หรือปรับปรุงดัดแปลง เพื่อให้สถานที่ที่มีความหลากหลายในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทมนุษย์สร้างขึ้นแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทย่อย ดังนี้

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นเพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวไปเรียนรู้สถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวเกี่ยวกับสัตว์ พืช หรือระบบนิเวศ ตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อม ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาสัตววิทยา ได้แก่ สวนสัตว์ปิด เช่น สวนสัตว์ดุสิตเขาดินวนา สวนสัตว์ตามจังหวัดต่าง ๆ และสวนสัตว์เปิด เช่น สวนสัตว์เปิดเขาเขียวที่เป็นหน่วยงานภาครัฐจังหวัดชลบุรี ซาฟารีเวิลด์ ฟาร์มจระเข้ สวนเสือศรีราชา โอเอซิส ซีเวิลด์ สวนผีเสื้อที่เป็นของเอกชน เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาพฤกษศาสตร์ ประกอบด้วยแหล่งเที่ยวที่เป็นของรัฐ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวของกรมวิชาการเกษตร เช่น ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่-ขุนวาง สถานีคลองเกษตรที่สูง ศูนย์บริการท่องเที่ยวเกษตรบ้านร่องกล้า แหล่งท่องเที่ยวกรมส่งเสริมการเกษตร เช่น ศูนย์บริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเกษตรบ้านมณีพฤกษ์ จังหวัดน่าน เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวขององค์การพฤกษศาสตร์ กรมป่าไม้ เช่น สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จังหวัดเชียงใหม่ สวนรวมพรรณไม้ป่า 60 พรรษามหาราชาฯ เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวโครงการหลวง เช่น สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง สถานีวิจัยหลวงอินทนนท์ เป็นต้น แหล่งเที่ยวขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เช่น สวนป่าแม่แจ่ม สวนป่าเขากระยาง เป็นต้น ตลอดจนสวนสาธารณะ เช่น สวนหลวง ร.9 เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษา พฤษศาสตร์ ที่เป็นของภาคเอกชน เช่น สวนกล้วยไม้ สวนกุหลาบ สวนสมุนไพร สวนส้ม ไร่กำนันจุล ไร่ปีเอ้น เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาความรู้ทั่วไป เป็นพิพิธภัณฑ์สถานที่เก็บรวบรวมศิลปะและวิทยาศาสตร์ ทั้งที่เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่อยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร และพิพิธภัณฑ์สถานของเอกชน เช่น พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย เมืองโบราณ พิพิธภัณฑ์สถานชาติพันธุ์วิทยาของสยามสมาคม เป็นต้น

5) ทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและความบันเทิง

สวนสนุกและสถานที่ชมทิวทัศน์ เช่น ดรีมเวิลด์ สวนสยาม สถานที่ชมวิวทิวทัศน์ที่ชั้นบนของโรงแรมไอยทกสกาย เป็นต้น

สถานบันเทิงและสถานที่ซื้อสินค้า เช่น สถานบันเทิงยามค่ำคิน ไนต์คลับ ดิสโก้เธค โรงละคร โรงภาพยนตร์ ศูนย์หัตถกรรม ตลาดนัด เป็นต้น

จึงอาจสรุปได้ว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง ทรัพยากรในท้องถิ่นที่นำมาใช้เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ และศาสนสถาน ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทมนุษย์สร้างขึ้น และทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและความบันเทิง ซึ่งสามารถสร้างความสุนทรีย์ภาพ จรรโลงใจ ให้กับนักท่องเที่ยว

1.3 แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว

มนัส สุวรรณ และคณะ (2541) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านี้ยังต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้วการจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไร้ทิศทางและประสบความสำเร็จ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การวางแผนการท่องเที่ยว และดำเนินการให้เป็นไปตามแผน โดยมีการจัดองค์การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก และการควบคุมอย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้พร้อมทั้งมีการประเมินผลการท่องเที่ยวด้วย

อดิการ์รี (Adhikary, 1995) ได้เสนอรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยว (7 -S Model) เพื่อมาปรับใช้กับการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1) Strategy หมายถึง กลยุทธ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความผสมกลมกลืนกันระหว่างวัตถุประสงค์ การจัดลำดับความสำคัญ การควบคุม และขอบเขตของกิจกรรมต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งต้องประกอบไปด้วยกลยุทธ์ในการวางแผน การดำเนินงานที่สามารถปฏิบัติได้ และต้องเป็นไปตามนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งชาติด้วย

2) Structure หมายถึง โครงสร้างในองค์กรซึ่งควรจะเกี่ยวข้องกับการจัดลำดับขั้นและการแบ่งหน้าที่ที่เหมาะสม เพราะโครงสร้างที่ดีจะเป็นกุญแจที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการการท่องเที่ยว

3) System หมายถึง ระบบในการจัดการการท่องเที่ยวซึ่งมีความหมายที่ครอบคลุมไปถึงระบบการจัดการข้อมูล ระบบการดำเนินงาน การปฏิบัติการ การเงิน การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การตลาดและระบบอื่น ๆ ด้วย โดยทุกระบบต้องมีการประสานร่วมมือกันและมีความสัมพันธ์กันในทุกขั้นตอน

4) Staff บุคลากรนับเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการดำเนินการต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะบุคคลที่ทำหน้าที่บริการนักท่องเที่ยวจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบโดยจัดสรรบุคคลที่มีความละเอียดรอบคอบ มีความผูกพันกับงาน มีความรับผิดชอบ ให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวด้วยความเต็มใจ มีความจริงใจซื่อสัตย์ ทำงานดีประสบความสำเร็จและสามารถทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจเป็นสำคัญ

5) Skill ในการทำงานทุกอย่างต้องอาศัยความชำนาญ งานจึงจะมีประสิทธิภาพ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 อย่างคือ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่องาน

6) Style การรวมกันระหว่าง Staff และ Skill แต่ละคนจะมีรูปแบบในการดำเนินงานที่ต่างกัน โดยปกติแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 6.1 Autocratic Style หรือ Top Down Style 6.2 Democratic Style หรือ Bottom – Up

7) Share การแบ่งปันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็น ความรู้ซึ่งนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวได้ดีที่สุด

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การวางแผนการท่องเที่ยว และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนอย่างเป็นระบบที่สอดคล้อง เหมาะสม กับบริบทพื้นที่นั้น ๆ โดยในวิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง” ได้ทำการศึกษาระบบในการจัดการการท่องเที่ยว คือ ระบบการจัดการข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยว และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยทุกระบบต้องมีการประสานร่วมมือกันและมีความสัมพันธ์กันในทุกขั้นตอน

1.4 บริบทเชิงพื้นที่

ตำบลลิพัง มีประวัติมาจากชื่อ "มาลีพัง" ซึ่งเป็นชื่อของช่างเชือกหนึ่ง โดยเมื่อสมัยก่อนประเทศสยามทำสงครามกับประเทศมลายู และมลายูได้แตกทัพ และหนีเอาตัวรอด แลวบริเวณเขาติงในปัจจุบัน โดยนำช่างมาเชือกหนึ่งชื่อ มาลีพัง ซึ่งช่างนี้มีเพชร พลอย นิล ฝังอยู่ในตัว ต่อมาทางมลายูต้องการช่างคืน แต่ช่างไม่กลับ เลยถูกฆ่าตายบริเวณเขาติง ต่อมามีคนอพยพมาทำสวนตั้งบ้านเรือนบริเวณนี้ จึงเรียกชื่อแบบเพี้ยนมาจนถึงปัจจุบันว่า ตำบลลิพัง

ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอปะเหลียน ห่างจากอำเภอปะเหลียนประมาณ 12 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 79,375 ไร่ ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านลิพัง บ้านทุ่งปาหนัน บ้านท่าคลอง บ้านคลองแร่ บ้านท่าเขา บ้านหินจอก และบ้านทางสาย โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลทุ่งยาว ตำบลแหลมสอม และตำบลปะเหลียน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน และทะเลอันดามัน

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลลิพังมีลักษณะเป็นพื้นที่เป็นเนินสูง ทางทิศตะวันออกและทิศเหนือเป็นที่ราบสูงและเนินสูง ทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นที่ราบลาดลงมาจากเทือกเขาบรรทัด จรดป่าชายเลนอันดามัน

ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น คือ ทรัพยากรธรรมชาติประเภทน้ำตก และน่าสนใจมากที่สุดคือชนเผ่าซาไก

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลลิพัง ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือน พฤษภาคม อากาศจะเริ่มร้อน และอากาศจะร้อนจัดที่สุดในเดือนมีนาคมและเมษายน ส่วนฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม ฝนตกมากช่วงในเดือนกันยายน

ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา สวนผลไม้ อาชีพหลัก ทำสวนยางพารา สวนผลไม้ อาชีพเสริม รับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ 95 %

จึงอาจสรุปได้ว่า ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอ ปะเหลียน ห่างจากอำเภอปะเหลียนประมาณ 12 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 79,375 ไร่ ประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน มีพื้นที่ติดกับจังหวัดพัทลุง จังหวัดสตูล และชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ประชากรส่วนใหญ่มี อาชีพเกษตรกร พื้นที่ที่มีความโดดเด่นเป็นทางผ่านไปยังจังหวัดสตูลและประเทศมาเลเซีย มีการ เดินทางสัญจรที่สะดวก

1.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ นอกจากผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ ดังที่ กล่าวไปแล้วในตอนต้น ยังได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียด ดังนี้

สาทิศ สุขพ่องศรี (2543) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ ชุมชน คีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนคีรีวง เป็น แหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม และอุทยานแห่งชาติเขาหลวงซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ โดยชมรมการท่องเที่ยวอนุรักษ์บ้านคีรีวงเป็นผู้ปฏิบัติในการบริหารและ จัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนิเวศของชุมชนภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำ โลน ส่วนปัญหาในด้านต่างๆ ของชุมชนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้แก่ ปัญหาด้าน กายภาพ เศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคอันเป็นข้อจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลกำ โลน แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวควรดำเนินการโดยจัดการตามหลักการพื้นฐานที่สำคัญของการท่องเที่ยว เชิงนิเวศได้แก่ การจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรมและกระบวนการ การจัดการที่มีส่วน ร่วมของชุมชน และการจัดการที่ยั่งยืนในทุกๆ ด้าน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของผู้วิจัย ที่ได้ศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวของ ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เนื่องจากหลักการพื้นฐานที่สำคัญของการ ท่องเที่ยวคือการที่ทุกภาคส่วนได้มีบทบาท มีส่วนร่วมในกิจกรรม

อัญชัญ ตัณฑเทศ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อกำหนด เส้นทางศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดเลย โดยมี วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาครั้งนี้ เพื่อสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยว จัดประเภททรัพยากรท่องเที่ยว และจัดกลุ่มเส้นทางศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน โดยนำข้อมูล

พื้นฐานที่ได้จากโครงการความหลากหลายของเฟิร์นและพืชใกล้เคียงเฟิร์นในอุทยานฯ และข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบฟอร์มการสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยว มาจัดกลุ่มประเภทของแหล่งท่องเที่ยวตามวิธีช่วงชั้นทางนันทนาการ (ROS) และวิเคราะห์เนื้อหาโดยศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้ประโยชน์ที่ดินต่างๆ ทั้งภายในและโดยรอบอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน

ผลการศึกษาพบว่า อุทยานแห่งชาติภูผาม่านมีทรัพยากรท่องเที่ยวที่โดดเด่น คือระบบนิเวศป่าดิบแล้ง และมีเฟิร์นหลากหลายชนิดรายล้อมด้วยน้ำตกและถ้ำ ภูมิทัศน์ที่พบมากที่สุด คือภูมิทัศน์แบบโอปอล้อมและภูมิทัศน์แบบรายละเอียด ทั้งนี้สามารถแบ่งเส้นทางศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติออกเป็น 5 กลุ่ม การเข้าถึงพื้นที่อุทยานฯ แบ่งเป็น 3 ระดับ ซึ่งให้ประสบการณ์แก่ผู้มาเยือนที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย พื้นที่กึ่งสันโดษใช้ยานยนต์ พื้นที่ชนบท และพื้นที่กึ่งสันโดษไม่ใช้ยานยนต์ การจัดการสื่อความหมายพบเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ได้แก่ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติข้าฝักหนาม และบริเวณเขตบริการของอุทยานแห่งชาติ ถ้ำลายแทง ถ้ำพญานาคราช และถ้ำค้างคาว

จากงานวิจัยดังกล่าว ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้ประโยชน์ที่ดินต่างๆ ทั้งภายในและโดยรอบอุทยานแห่งชาติภูผาม่านเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่นเดียวกับงานวิจัยแนวทางของผู้วิจัยในการศึกษาหาแนวทางการปรับใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรังที่มีการสำรวจทรัพยากร

สิริจรรยา ประพตติกิจ (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองจังหวัดตราดเพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อเสนอเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดตราด โดยใช้แบบตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว แบบสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และแบบประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ภาครัฐจำนวน 24 คน ภาคเอกชนจำนวน 24 คน ประชาชนท้องถิ่นจำนวน 24 คน และนักท่องเที่ยวจำนวน 60 คน โดยในงานวิจัยดังกล่าวได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว 2) ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อขยายจำนวนนักท่องเที่ยว และนำเสนอเส้นทางในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยจากการศึกษาดังกล่าวพบว่าอุปสรรคของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้แก่ การขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ข้อจำกัดด้านเวลา ตลอดจนขาดบุคลากรด้านการท่องเที่ยวรวมถึงการขาดงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

จึงอาจสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวของชุมชนใดชุมชนหนึ่งจะเกิดขึ้นได้นั้น นอกจากจะมีทรัพยากรที่สมบูรณ์แล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องแสดงบทบาทนักพัฒนาร่วมกันอีกด้วย อีกทั้งจากวิจัยดังกล่าวยังชี้ให้เห็นอีกว่า อุปสรรคของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้แก่ การขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ข้อจำกัดด้านเวลา ตลอดจนขาดบุคลากร

ด้านการท่องเที่ยวรวมถึงการขาดงบประมาณในพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จึงสอดคล้องกับแนวทางของผู้วิจัยในการศึกษาหาแนวทางการปรับใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยมีการการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ชุมชนมีและเสนอแนวทางการปรับใช้ที่สอดคล้องกับบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ชัดเจน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง” เป็นการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทบทวนวรรณกรรม การสำรวจแบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามปลายปิด มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 2) เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และ 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้

- 1) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ
- 2) นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นกรอบแนวคิด
- 3) สร้างเครื่องมือวิจัย
- 4) ตรวจสอบ และปรับปรุงเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำ
- 5) ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม
- 6) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้
- 7) นำข้อมูลที่ได้มาจัดระเบียบ เพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์
- 8) วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษาและนำเสนอผลการศึกษา

3.1 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

3.1.1 ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาคำตอบในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มาจาก 2 แหล่งข้อมูลด้วยกัน คือ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ เช่น รายงานการศึกษา บทความวิชาการ งานวิจัย และเอกสารประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการลงพื้นที่ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Method) แบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จากผู้มีส่วนได้เสียจากการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มประชาชน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ และเอกชน

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อหาคำตอบในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง คือแบบสำรวจมีโครงสร้าง ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่ปรับปรุงมาจากแนวคิด 5 A's of Tourism : Tourism of Australia, 2008 โดย 5As มีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) แหล่งท่องเที่ยว (Attraction)
- 2) ที่พัก (Accommodation)
- 3) การเดินทาง (Accessibility)
- 4) กิจกรรมต่าง ๆ (Activities)
- 5) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenities)

และนำมาประยุกต์กับแบบสำรวจภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Culture Landscape) ของ National Park Service ประเทศสหรัฐอเมริกา, 1998 โดยแบบสำรวจภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Culture Landscape) แบ่งรูปแบบของทรัพยากรท้องถิ่นออกเป็น 2 แบบ คือ รูปธรรมและนามธรรม โดยมีประเด็นศึกษา ดังต่อไปนี้

รูปธรรม (Tangible Form)

- 1) Overall landscape pattern (ภาพรวมภูมิทัศน์)
- 2) Cluster arrangement (กลุ่มและการรวมตัว)
- 3) Circulation (การเดินทาง การเข้าถึง)
- 4) Boundaries (ขอบเขตของพื้นที่)
- 5) Vegetation (พืชพรรณในท้องถิ่น)
- 6) Buildings and structure (โครงสร้างอาคาร และสถาปัตยกรรม)
- 7) Function used (การใช้ประโยชน์ของพื้นที่)
- 8) Interior decoration

นามธรรม (Intangible Form)

- 1) History (ประวัติศาสตร์ของพื้นที่)
- 2) Wisdom (ภูมิปัญญาท้องถิ่น)
- 3) Knowledge (องค์ความรู้ที่มีในท้องถิ่น)
- 4) Believe (ความเชื่อที่มีในท้องถิ่น)
- 5) Religion (ศาสนาที่มีในท้องถิ่น)
- 6) Identity (อัตลักษณ์ที่มีในท้องถิ่น)
- 7) Feeling/sense (การรับรู้ในท้องถิ่น)
- 8) Value (การสร้างมูลค่าในท้องถิ่น)
- 9) Traditional and Custom (ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น)

3.1.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

แบบสำรวจที่ใช้ในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
- 2) สร้างแบบสำรวจที่เกี่ยวข้องในการสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เทียบตรง ว่ามีความครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ศึกษาหรือไม่ หลังจากนั้นจึงนำคำแนะนำมาปรับปรุงแบบสำรวจดังกล่าว

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเพื่อหาคำตอบในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มาจาก 2 แหล่งข้อมูลด้วยกัน คือ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ เช่น รายงานการศึกษา บทความวิชาการ งานวิจัย และเอกสารประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการลงพื้นที่ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสำรวจและสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง โดยนำเครื่องมือที่ออกแบบและปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน

จังหวัดตรังจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

3.1.5 การตรวจสอบข้อมูล

จากการเก็บข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงานวิจัยที่โดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2552)

การตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่มาโดยพิจารณาจากแหล่งเวลา เมื่อเก็บข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งสถานที่ เมื่อเก็บข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งบุคคล เมื่อแหล่งข้อมูลบุคคลที่ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ ถือเป็นสิ่งที่นักวิจัยจะต้องตรวจสอบข้อมูล ซึ่งจะต้องทำไปพร้อมกันในการเก็บข้อมูล เป็นการตรวจสอบทันทีในการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกัน

3.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลไปตรวจสอบความถูกต้อง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จัดหมวดหมู่ของข้อมูล
- 2) ตรวจสอบข้อมูลและตีความข้อมูลของชุมชน
- 3) นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ และผลจากการตรวจสอบข้อมูลมาวิเคราะห์การศึกษาในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาประเด็นที่คล้ายคลึงกัน และมีทิศทางเดียวกันแล้วนำมาจัดเข้ากลุ่ม และเขียนข้อมูลเป็นข้อความเชิงบรรยาย (Descriptive) สำหรับจัดทำข้อสรุปในแต่ละประเด็นตามหลัก 5As ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่ปรับปรุงมาจากแนวคิด 5 A's of Tourism : Tourism of Australia, 2008 และแบบสำรวจที่ปรับปรุงมาจากแบบสำรวจภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Culture Landscape) ของ National Park Service ประเทศสหรัฐอเมริกา, 1998

3.2 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง แยกเป็นเพศชาย 3,121 คน เพศหญิง 3,155 คน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 6,276 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง, 2563)

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 375 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดเป็น 0.05

โดยสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{6,276}{1 + 6,276 \cdot 0.05^2}$$

$$n = 375$$

ทำการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Random Sampling) ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 375 คน

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.2.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องแนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

2) สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องในการศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เทียบตรง ว่ามีความครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ศึกษาหรือไม่

3) หลังจากนั้นจึงนำคำแนะนำมาปรับปรุงแบบสอบถามดังกล่าว และนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ IOC เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นจึงปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4) นำเครื่องมือไปทดสอบ (Try Out) จำนวน 30 ชุด กับชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ซึ่งมีคุณลักษณะที่ใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha

5) ได้หาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเท่ากับ .916 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยโดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Random Sampling) ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 375 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่าแบบสอบถามมีความถูกต้องสมบูรณ์จำนวน 375 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลในโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลหาค่าสถิติต่อไป

3.2.5 การวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ผลข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ผลตามโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ผลโดยหาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง วิเคราะห์ผลรูปแบบของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ วิเคราะห์ผลในลักษณะเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และเขียนข้อมูลเป็นข้อความเชิงบรรยาย (Descriptive)

3.3 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยนำผลการศึกษาในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีการกำหนดวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาประเด็นที่คล้ายคลึงกัน และมีทิศทางเดียวกันแล้วนำมาจัดเข้ากลุ่ม และเขียนข้อมูลเป็นข้อความเชิงบรรยาย (Descriptive)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง” เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทบทวนวรรณกรรม การสำรวจแบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามปลายปิด มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 2) เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และ 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง สามารถสรุปผลการวิจัยโดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

4.1 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาประเด็นที่คล้ายคลึงกัน และมีทิศทางเดียวกันแล้วนำมาจัดเข้ากลุ่ม จัดทำข้อสรุปในแต่ละประเด็นตามหลัก 5As ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่ปรับปรุงมาจากแนวคิด 5 A's of Tourism : Tourism of Australia, 2008 และแบบสำรวจที่ปรับปรุงมาจากแบบสำรวจภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Culture Landscape) ของ National Park Service ประเทศสหรัฐอเมริกา, 1998 และเขียนข้อมูลเป็นข้อความเชิงบรรยาย (Descriptive) โดยมีผลการสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ดังนี้

4.1.1 ประวัติศาสตร์ของพื้นที่ (History)

การที่จะได้มาของชื่อ “ตำบลลิพัง” นั้น ตามตำนานเล่ากันว่า ในสมัยก่อนนานมาแล้วคือหมายถึงสมัยประเทศสยามหรือไซแอม ทำสงครามกับชาวมลายู อินโนร่วมกัน (ประเทศไทย

มาเลเซีย และอินโดนีเซีย) มีเรื่องเล่ากันมาयीดียวก่อนที่จะมาเป็นตำบลิพัง และตำบลิพังนี้ได้ความหมายมาจากข้างพังเชือกหนึ่งที่มีมูลค่ามหาศาล ดังจะกล่าวสรุปดังต่อไปนี้

ในสมัยก่อน คือหมายถึงสมัยไซแอมทำสงครามกับรัฐมลายู เขาเรียกว่าสงครามคูคาย เขาใช้ข้างเป็นพาหนะ ในขณะที่นั้นมีทหารกลุ่มหนึ่งของชาวมลายูแตกทัพหนีเพื่อเอาตัวรอด ณ หุบเขาแห่งหนึ่ง โดยการนำของหัวหน้าชุดผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นผู้อาวุโสที่เคร่งครัดด้านสัจธรรมอิสลาม ชาวมลายูเรียกเขาว่า “โตะละใบ” แต่ในแผ่นดินไซแอม (สยาม) เรียกสั้นๆ ว่า “โตะใบ” ท่านผู้นี้เป็นนายทหารกองข้างสมัยนั้น ไม่มีผู้ใดทราบชื่อจริงของท่านเลย ซึ่งท่านได้แตกทัพหนีภัยสงครามครั้งนั้นพร้อมลูกแก้วของท่านจำนวนหนึ่ง อพยพเข้ามาซุ่มซ่อนตัวอยู่ในดงดิบที่เต็มไปด้วยขุนเขา

โดยในครั้งแรกท่านได้เข้ามายึดลูกเขาลูกเล็ก ๆ ลูกหนึ่ง ที่มีถ้ำอยู่ด้วย พอได้อาศัยหลบแดดหลบฝนแห่งเขาลูกนั้น ท่านได้ปฏิบัติภารกิจทางศาสนาอิสลามเป็นกิจวัตรประจำวันในนั้นตลอดมา ถ้ำลูกนี้อยู่ใกล้กับลำคลองสายหนึ่งที่เต็มไปด้วยต้นลำพัง ปัจจุบันเรียกว่าคลองพัง ในกลุ่มที่อพยพหนีมาซุ่มอยู่ที่ดังกล่าว ได้มีข้างพังมาด้วยเชือกหนึ่ง ข้างเชือกนี้มีชื่อตามภาษามะลายูอินโดนีเซียว่า “มาลีพัง” แปลออกมาเป็นภาษาไทยได้ความว่า “แม่นางขุมทรัพย์” ตามตำนานเล่ามาว่าในข้างเชือกนี้ เขาได้ฝังเพชรเอาไว้ในตัวข้างมหาศาล นั้นแหละเขาถึงเรียกว่า “แม่ขุมทรัพย์” ตามภาษาของเขา

ต่อมาพวกเขาเหล่านั้น ก็ได้ทำบ้านอยู่อาศัยใกล้ๆ บริเวณภูเขาลูกนั้น โดยเฉพาะทางทิศใต้ของเขาลูกนั้นเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างบ้าน เขาเรียกว่าบ้านโหละ ส่วนถ้ำที่เป็นจุดแรกที่เข้ามาพักนั้นเขาเรียกว่า ถ้ำโตะพัง โดยใช้ชื่อตามผู้อาวุโสที่นำข้างพังมาคุ้มครองถนอมเลี้ยงดูอยู่ ณ จุดนั้นเป็นครั้งแรก เมื่อทั้งหมดได้ทำการสร้างบ้านเรือนอยู่มาชั่วระยะหนึ่ง ทำผู้เฒ่าเจ้าของข้างก็ได้ถึงแก่กรรมลง เขาก็จัดการตามประเพณีของศาสนาอิสลาม ลูกหลานของท่านเรียกท่านว่า ทวดโตะพัง ในฐานะที่ท่านเป็นคนแรกซึ่งได้นำทีมมาตั้งบ้านแห่งนี้ ส่วนข้างเชือกนี้ทายาทของท่านเป็นผู้รับผิดชอบเลี้ยงดูสืบแทนท่านต่อไป แต่เขาเหล่านั้นไม่ทราบว่าข้างเชือกนั้นมีค่ามหาศาลในสมัยนั้น

ต่อมาหลังจากภัยสงครามสงบลง ทางรัฐมลายูได้รวบรวมกองกำลังข้าง-ม้า ปรากฏว่าข้างพังเชือกหนึ่งที่มีราคาสูงสุดได้สูญหายไปทั้งข้างและคน ตรงกับกลุ่มคนที่อยู่กับข้างที่ชื่อว่า “มาลีพัง” แม่นางขุมทรัพย์นั่นเอง ดังนั้นทางรัฐมลายูผู้บัญชาการเหล่าทัพส่งทหารนอกเครื่องแบบสืบหาข้างเชือกนั้นเป็นเวลานานนับปีอย่างท้อถอย ในที่สุดก็ได้รับทราบข่าวว่า ข้างเชือกดังกล่าวได้ตกอยู่ที่หุบเขากลางดงดิบแห่งหนึ่ง

ทางฝ่ายรัฐมลายูจึงได้ส่งทหารจำนวนหนึ่งมารับข้างเชือกดังกล่าวกลับไปส่งประเทศโดยดี หากเอากลับไม่ได้ด้วยสันติวิธี ก็ให้ฆ่าข้างเชือกนั้น แล้วให้เอาทรัพย์ที่ฝังอยู่ในข้างให้หมดทุกจุด แต่ห้ามทำลายล้างผู้คนโดยเด็ดขาด ไม่ว่าจะกลับประเทศหรือไม่ เมื่อพวกเขาได้รับสั่ง ผู้บังคับบัญชา ก็เดินทางมายังหุบเขาดังกล่าว ก็ได้ทำการเจรจากับกลุ่มที่ครองข้างอยู่ขณะนั้น เขาจึงคืนข้างให้โดยดี โดยที่เขายังไม่ทราบว่าในตัวข้างนั้นมีทรัพย์มูลค่ามหาศาล แต่ในที่สุดข้างเชือกนั้นไม่ยอมกลับไปกับ

พวกที่มารับ มีการแสดงออกลักษณะอาการต่าง ๆ คล้ายกับว่ามันจะอยู่ร่วมชีวิตในแผ่นดินเดียวกับที่โตะนำเขามา มันจึงโกรธผู้ที่มารับมากถึงกับอาละวาดกับทุกคนที่มารับ ในที่สุดก็สู้ไม่ได้จึงหนีเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำเขาติงไกล่ ๆ กับที่ตั้งหวดโตะพังปัจจุบัน ตอนนั้นมาลีพังหรือแม่นางชุมทรัพย์หมดหนทางหนีอีกแล้ว มันจึงถูกฆ่าตายที่ในถ้ำเขาติง

เมื่อมันตายลงแล้ว มันจึงถูกหั่นออกเป็นสองท่อน คือท่อนหัวและท่อนหาง ทุก ๆ ท่อน ถูกเชือดเดือนเป็นหลาย ๆ จุด สรุปว่าทุกจุดที่มีทองคำฝิง พวกเขานำกลับประเทศของเขาไป เหลืออยู่แต่ซากข้างทั้งสองท่อนที่ตั้งอยู่ในถ้ำเขาติงคนละแห่งกัน มีง่อนหินเป็นจุดหมายตรงท่อนหัวของข้างชาวบ้านเรียกก่อนนั้นว่าหัวข้าง อีกท่อนหางอยู่ห่างออกไปมากมีง่อนหินอยู่อันหนึ่งเป็นจุดหนึ่งตรงท่อนหางข้างตั้งอยู่ ชาวบ้านเรียกว่าท้ายข้าง ทั้งสองแห่งง่อนหินที่ชาวบ้านเรียกว่า หัวข้างและท้ายข้าง

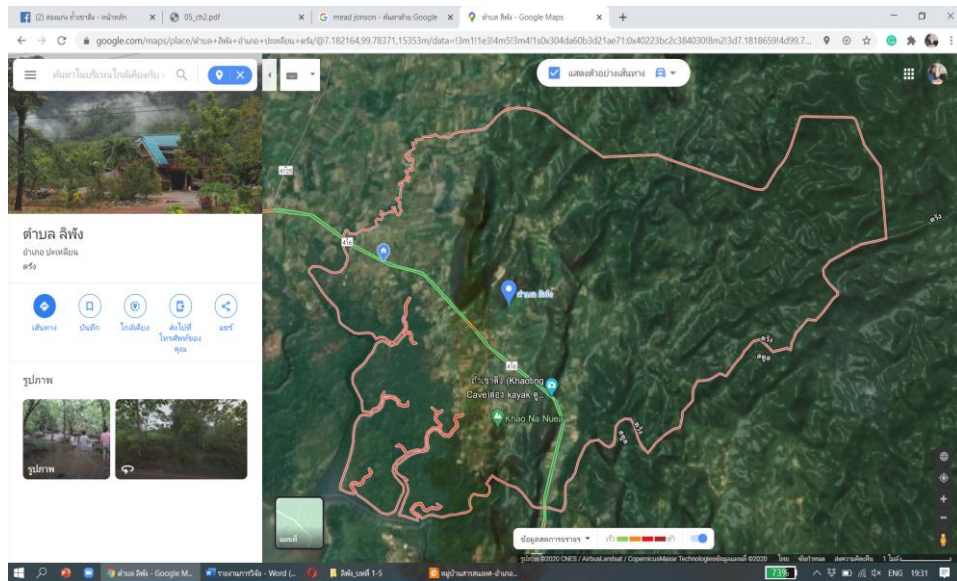
สมัยก่อนๆ ง่อนหินทั้งสองมีความศักดิ์สิทธิ์ต่างกัน ตามตำนานเล่าว่า ถ้าหากผู้ใดเอาไม้หรือก้อนหินไปเคาะหัวข้างฝนจะตกลงมา หากฝนตกลงมามากเกินจะทำให้ น้ำท่วมบ้านเรือนก็ให้เอาไม้หรือหินไปเคาะที่ท้ายข้าง ฝนก็จะหยุดตกไปเลย แต่ปัจจุบันไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว เพราะศักดิ์สิทธิ์แพ้นคนพาลไปนานแล้ว เหลืออยู่แต่ง่อนหินหัวข้างและท้ายข้างเท่านั้น หลังจากนั้นคนที่เกิดมาเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งเป็นหมู่บ้านขึ้นมา มีคนอพยพเข้ามาทำนา ทำสวนเรื่อย ๆ มากขึ้น จนกระทั่งได้แยกเป็น 2-3 หมู่บ้าน จึงมีฐานะเป็นตำบล จึงให้ชื่อตำบลเพี้ยนๆ มาจากข้างพังที่มีชื่อว่า “มาลีพัง” มาเป็นตำบลลิพัง トラบจนปัจจุบันนี้

สรุป ตำบลลิพัง มาจากข้างพังเชือกหนึ่ง ไม่ใช่มาจากต้นลำพังที่ริมคลอง ฉะนั้นชาวบ้านตำบลลิพัง จึงตั้งตราประจำตำบลลิพังเป็นรูปข้าง เป็นสัญลักษณ์ของตำบลลิพังสืบไป

4.1.2 ขอบเขตของพื้นที่ (Boundaries)

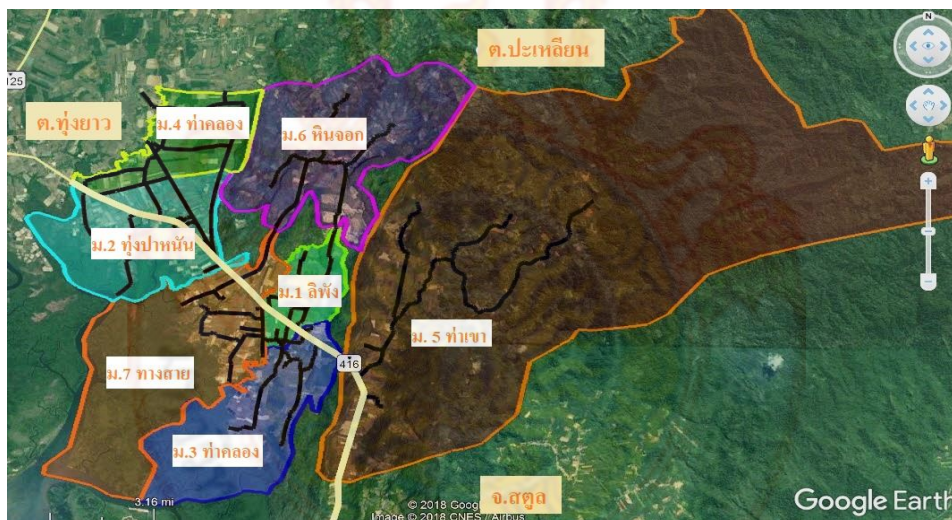
องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2540 มีพื้นที่ทั้งหมดของตำบลลิพังจำนวน 79,335 ไร่ (127 ตารางกิโลเมตร) ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอปะเหลียน ห่างจากอำเภอปะเหลียนประมาณ 12 กิโลเมตร ระยะห่างจากตัวจังหวัดตรัง 50.08 กิโลเมตร มีอาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลทุ่งยาว ตำบลแหลมสอม ตำบลปะเหลียน จังหวัดตรัง
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล และอำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และทะเลอันดามัน

ภาพที่ 4.1 แสดงขอบเขตของพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 เขตการปกครอง ดังนี้

ภาพที่ 4.2 แสดงเขตการปกครอง 7 เขตการปกครอง

- หมู่ที่ 1 บ้านลิพัง
- หมู่ที่ 2 บ้านหุ่นป่าหน่น
- หมู่ที่ 3 บ้านท่าคลอง
- หมู่ที่ 4 บ้านคลองแระ
- หมู่ที่ 5 บ้านท่าเขา
- หมู่ที่ 6 บ้านหินจอก
- หมู่ที่ 7 บ้านทางสาย

4.1.3 ภาพรวมภูมิทัศน์ (Overall landscape pattern)

ภาพที่ 4.3 แสดงภาพรวมภูมิทัศน์

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลลิพังมีลักษณะพื้นที่เป็นเนินสูง ทางทิศตะวันออก และทิศเหนือเป็นที่ราบสูงและเนินสูง ทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นที่ราบลาดลงมาจากเทือกเขาบรรทัด จดป่าชายเลนทะเลอันดามัน

ลักษณะภูมิอากาศ

ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศจะเริ่มร้อนและ อากาศจะเริ่มร้อนจัดที่สุดในเดือนมีนาคมและเมษายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึง กลางเดือนตุลาคม ฝนตกมากในช่วงเดือนกันยายน และฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึง กลางเดือนกุมภาพันธ์ อากาศจึงไม่หนาวเย็นมากนัก และจะมีฝนตกด้วย

ลักษณะของดิน

ลักษณะดินโดยทั่วไป หมู่ที่ 5,6 จะเป็นดินร่วน ส่วนหมู่ที่ 1,2,3,4,7 จะมีลักษณะเป็นดิน ททรายปนดินเหนียว

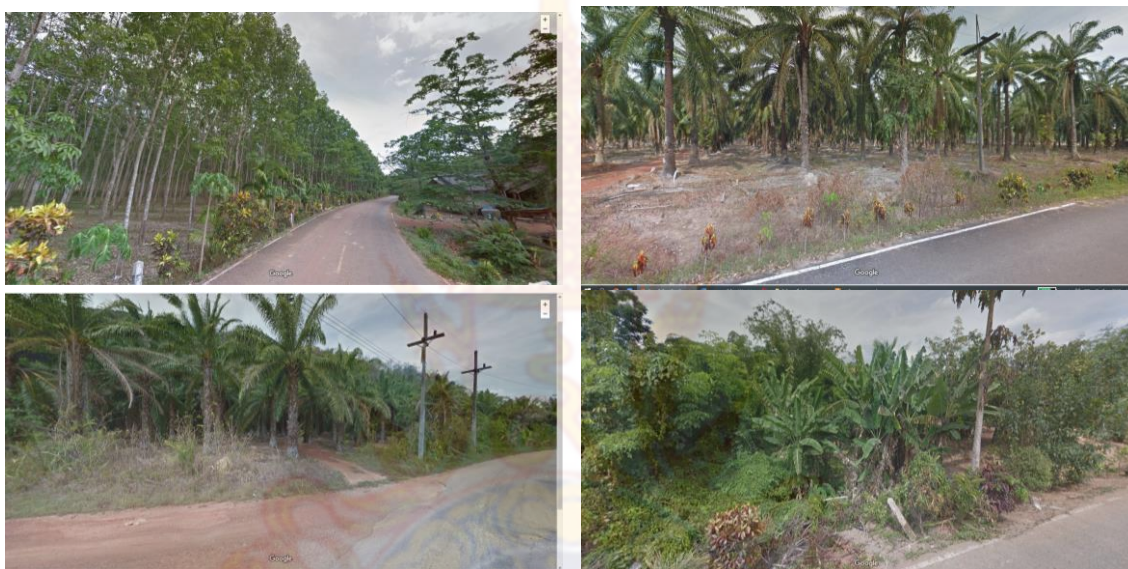
ลักษณะของแหล่งน้ำ

มีแหล่งน้ำที่ใช้สำหรับอุปโภคบริโภค จำนวน 5 แห่ง แหล่งน้ำทั้ง 5 แห่งเคยเป็นแหล่งน้ำ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และเทศบาลได้ดำเนินการปรับปรุงก่อสร้างขึ้นใหม่เพื่อเพียงพอกับการ

อุปโภคและบริโภคของประชาชน ดังนี้ มีลำห้วย 8 แห่ง หนองน้ำ 3 แห่ง สระน้ำ 3 แห่ง บ่อบาดาล 5 แห่ง ฝาย 2 แห่ง บ่อโยก 2 แห่ง และลำคลอง 4 แห่ง

4.1.4 พืชพรรณในท้องถิ่น (Vegetation)

ลักษณะพืชพรรณในท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จะมีลักษณะเป็นป่าดิบชื้น ไม้จะเป็นไม้ยืนต้น และไม้ผลัดใบ ส่วนใหญ่จะพบยางพารา และปาล์มน้ำมันได้อยู่ทั่วไป

ภาพที่ 4.4 แสดงพืชพรรณในท้องถิ่น

4.1.5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Wisdom)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ที่ขึ้นชื่อและสร้างรายได้ให้กลุ่มแม่บ้าน มี 2 ชนิด ดังนี้

1. เสื้อเตยปาหนัน
2. ยาสมุนไพร (ป่าฉีก)

ภาพที่ 4.5 แสดงภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.1.6 องค์ความรู้ที่มีในท้องถิ่น (Knowledge)

องค์ความรู้ที่มีในท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง มีความโดดเด่นในลักษณะของการส่งเสริมอาชีพ โดยชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตร โดยแบ่งเป็นทำสวนยางพารา ร้อยละ 82 ไร่จ้างทั่วไป ร้อยละ 10 และนอกจากนี้ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง มีพื้นที่ติดกับทะเลอันดามัน จะมีประชากรคิดเป็นร้อยละ 6 ทำการประมงเป็นอาชีพเสริมหลังจากการทำสวนยางพารา และมีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 2 นอกจากนี้ยามว่างจากงานหลักยังได้มีการโดยมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ มี 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มจักรสานเตยปาหนัน	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 1 บ้านลิพัง
2. กลุ่มทำเครื่องแกง	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 1 บ้านลิพัง
3. กลุ่มทำขนม	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 7 บ้านทางสาย

4.1.7 ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น (Traditional and Custom)

ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลลิพังมีดังนี้

1. ประเพณีลากพระ
2. ประเพณีถือศีลอด
3. ประเพณีเดือนสิบ

4.1.8 ศาสนาที่มีในท้องถิ่น (Religion)

ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลลิพัง อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 40 ในพื้นที่ตำบลลิพังมีศาสนสถาน ดังนี้ มีวัดจำนวน 2 แห่ง มีสำนักสงฆ์จำนวน 2 แห่ง มีมัสยิดจำนวน 2 แห่ง และมีบารายจำนวน 3 แห่ง ดังนี้

1. วัดทุ่งปาหนัน	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งปาหนัน
2. วัดเขาติง	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 5 บ้านท่าเขา
3. สำนักสงฆ์บ้านหินจอก	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 6 บ้านหินจอก
4. สำนักสงฆ์ถ้ำแก้วพิสดาร	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 7 บ้านทางสาย
5. มัสยิดบ้านลิพัง	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 1 บ้านลิพัง
6. มัสยิดบ้านท่าเขา	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 5 บ้านท่าเขา
7. บารายแห่งที่ 1	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 3 บารายท่าคลอง
8. บารายแห่งที่ 2	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 1 บารายไร่ใหญ่
9. บารายแห่งที่ 3	ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 7 บารายทอนโต๊ะหยี

4.1.9 กลุ่มและการรวมตัว (Cluster arrangement)

ในตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรังมีการรวมกลุ่มกันเพื่อจัดทำกรท่งเที่ยว และมีเส้นทางกรท่งเที่ยวตามรูปแบบโครงการนวัตวิถี แต่สืบเนื่องจากในพื้นที่ไม่ได้เป็นแหล่งกรท่งเที่ยวหลัก เมื่อผ่านช่วงเปิดตัวโครงการไป การกรท่งเที่ยวก็กลับมาเจียบเหมือนเดิม

4.1.10 อัตลักษณ์ที่มีในท้องถิ่น (Identity)

ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีอาชีพเกษตรกร มีการนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 40 มีการอาศัยอยู่ร่วมกันในพื้นที่อย่างสงบ เรียบง่าย เมื่อถึงเทศกาลพุทธ อิสลาม ก็มีการจัดกิจกรรมในชุมชน

4.1.11 การรับรู้ในท้องถิ่น (Feeling/sense)

ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีการอาศัยอยู่ร่วมกันในพื้นที่อย่างสงบ เรียบง่าย

4.1.12 การสร้างมูลค่าในท้องถิ่น (Value)

ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตร จะมีประชากรคิดเป็นร้อยละ 6 ทำการประมงเป็นอาชีพเสริมหลังจากการทำสวนยางพารา และมีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 2 นอกจากนี้ยามว่างจากงานหลักยังได้มีการโดยมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ มี 3 กลุ่มเพื่อสร้างมูลค่าในท้องถิ่น ดังนี้ กลุ่มจักรสานเตยปาหนัน กลุ่มทำเครื่องแกง กลุ่มทำขนม

4.1.13 ความเชื่อที่มีในท้องถิ่น (Believe)

ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 40 ในพื้นที่ตำบลลิพังมีศาสนสถาน

4.1.14 โครงสร้างอาคาร และสถาปัตยกรรม (Buildings and structure)

การออกแบบโครงสร้างอาคาร และสถาปัตยกรรม ส่วนใหญ่ในตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ลักษณะโครงสร้างอาคาร และสถาปัตยกรรม แบบสมัยนิยมทั่วไป

4.1.15 การออกแบบทางสถาปัตยกรรม (Interior decoration)

สิ่งก่อสร้างส่วนใหญ่ในตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีลักษณะการออกแบบทางสถาปัตยกรรมแบบสมัยนิยมทั่วไปของวัดวาอาราม บ้านเรือน ทั่วไป

4.1.16 การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ (Function used)

การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีการจัดตั้งโรงงานจำนวน 4 แห่ง ดังนี้ โรงน้ำยาง โรงรมทำยางแผ่น โรงงานปูนซีแพ็ค โรงงานท่อซีเมนต์

1.1.17 แหล่งท่องเที่ยว (Attraction)

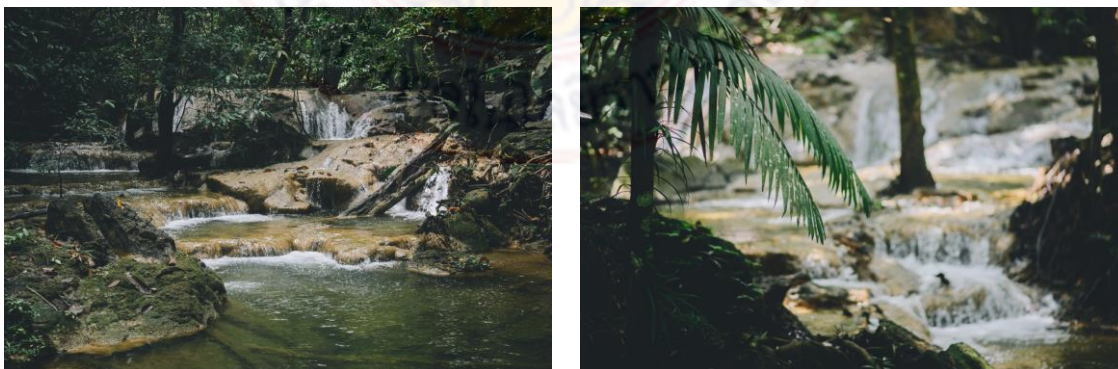
การมีแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น คือ ทรัพยากรธรรมชาติประเภทน้ำตก และน่าสนใจมากที่สุดคือชนเผ่าชาวกู

1. แหลมหวด ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งป่าหนั้น ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ภาพที่ 4.6 แสดงแหล่งท่องเที่ยวหลมหวด

2. น้ำตกธารกระจาย ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 5 บ้านท่าเขา

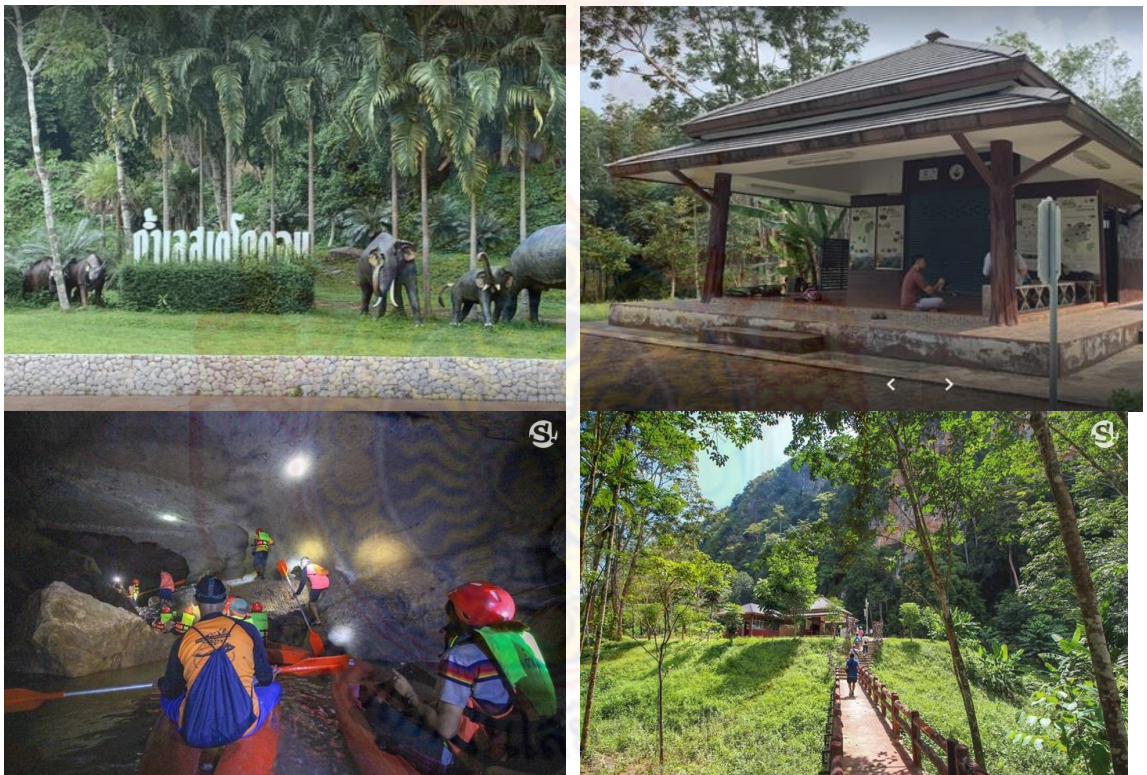
ภาพที่ 4.7 แสดงแหล่งท่องเที่ยว น้ำตกธารกระจาย

3. ศูนย์เรียนรู้ป่าโกงกาง

ภาพที่ 4.8 แสดงแหล่งท่องเที่ยวศูนย์เรียนรู้ป่าโกงกาง

4. ถ้ำเลสเทโกดอน

ภาพที่ 4.9 แสดงแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเลสเทโกดอน

5. ถ้ำเลคลองวังกล้วย ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 3 บ้านท่าคลอง ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ล้อมรอบด้วยป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ เป็นท่าเรือชาวประมงพื้นบ้าน

ภาพที่ 4.10 แสดงแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเลคลองวังกล้วย

6. น้ำตกและถ้ำ

- 1) ถ้ำพระ ตั้งอยู่ใน หมู่ที่ 6 บ้านหินจอก
- 2) ถ้ำลอด ตั้งอยู่ใน หมู่ที่ 6 บ้านหินจอก
- 3) ถ้ำลอดเขาติง ตั้งอยู่ใน หมู่ที่ 5 บ้านท่าเขา
- 4) น้ำตกห้วยแทงแม่ ตั้งอยู่ใน หมู่ที่ 5 บ้านท่าเขา
- 5) น้ำตกคลองลิพัง ตั้งอยู่ใน หมู่ที่ 5 บ้านท่าเขา
- 6) น้ำตกคลองหินแดง ตั้งอยู่ใน หมู่ที่ 5 บ้านท่าเขา
- 7) น้ำตกหนานดิน ตั้งอยู่ใน หมู่ที่ 5 บ้านท่าเขา
- 8) น้ำตกอุไรวรรณ ตั้งอยู่ใน หมู่ที่ 6 บ้านหินจอก
- 9) น้ำตกวังแก้ว ตั้งอยู่ใน หมู่ที่ 6 บ้านหินจอก

1.1.18 ที่พัก (Accommodation)

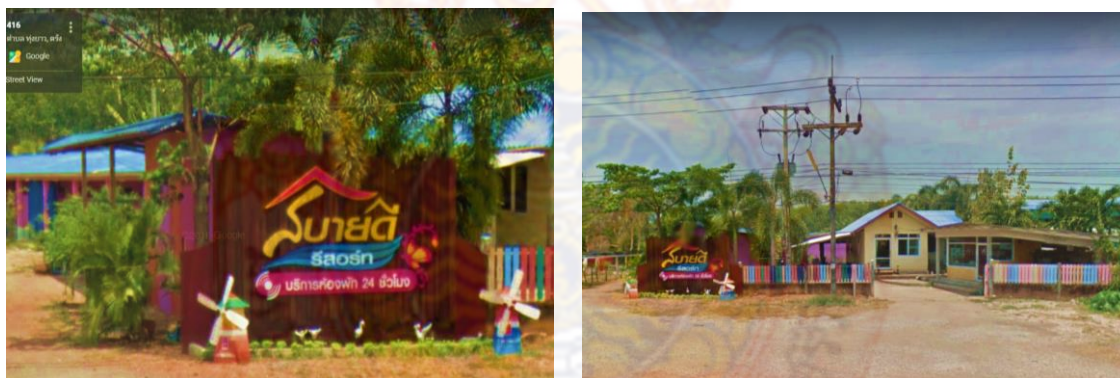
จากการสำรวจที่พักจำนวน 1 แห่ง คือน้องรอยรีสอร์ท ซึ่งเป็นโรงแรมระดับ 1 ดาว ราคา 300 – 500 บาท พื้นที่ใกล้เคียงอีก 2 แห่งในพื้นที่ตำบลทุ่งยาวคือ น้องรอยรีสอร์ท และคิวปิดโฮเทล ยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวมากนัก ซึ่งจากการสำรวจยังไม่พบการจัดตั้งโฮมเสตย์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ด้วยบริบทพื้นที่ตำบลลิพังเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเล็ก ๆ การเดินทางมาเที่ยวส่วนใหญ่ส่วนมากจะเป็นในรูปแบบการเดินทางครึ่งวันถึงหนึ่งวัน

1. น้องรอยรีสอร์ท

ภาพที่ 4.11 แสดงภาพน้องรอยรีสอร์ท

2. สบายดีรีสอร์ท

ภาพที่ 4.12 แสดงภาพสบายดีรีสอร์ท

3. โรงแรมคิวปิด

ภาพที่ 4.13 แสดงภาพโรงแรมคิวปิด

1.1.19 การเดินทาง (Accessibility) / การเดินทาง การเข้าถึง (Circulation)

จากการสำรวจลักษณะการเดินทางเข้าถึงพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง สามารถใช้บริการขนส่งทางบก โดยยานพาหนะส่วนตัว รถตู้สาธารณะ โดยสารประจำทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวสามารถอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ ดังนี้ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวโดยมีจุดตั้งต้นจากกรุงเทพมหานครมายังจังหวัดตรังโดยทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ และเมื่อมาถึงตัวเมืองตรังแล้วสามารถเดินทางต่อมายังพื้นที่ตำบลลิพัง ได้โดยรถส่วนตัว รถตู้ตรัง-ทุ่งยาว รถตู้ตรัง-สตูล และรถโดยสารประจำทาง เดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่โดยติดต่อผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลในการประสานงานไปยังพื้นที่ให้ สำหรับเส้นทางในการสัญจรไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบ คือ ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ถนนลูกรัง และถนนหินคลุก

1. การเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนตัว
2. การเดินทางด้วยรถตู้สาธารณะ
3. การเดินทางด้วยรถบัสประจำทาง

โดยเส้นทางที่ใช้สัญจร จะมีลักษณะของเส้นทางในการเดินทางเข้าถึงพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 5 รูปแบบ แบ่งเป็นถนนทั้งสิ้น 49 สาย ดังนี้

1. ถนนลาดยาง จำนวน 1 สาย (สายหลัก คือสายทางหลวงหมายเลข 416 ตรัง-สตูล)
2. ถนนสายรอง (ลาดยาง) จำนวน 3 สาย
3. ถนนลูกรัง จำนวน 29 สาย
4. ถนนคอนกรีต จำนวน 11 สาย
5. ถนนหินคลุก จำนวน 5 สาย

ภาพที่ 4.14 แสดงเส้นทางการเดินทาง (Accessibility) / การเข้าถึง (Circulation)

1.1.20 กรรมต่าง ๆ (Activities)

สถานที่ท่องเที่ยวจะต้องมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายตรงกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และควรเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถทำในช่วงเวลาที่พักอยู่ในสถานที่ที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ ได้ (Dickman, 1996) จากการสำรวจในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีกิจกรรมที่น่าสนใจ ดังนี้

ภาพที่ 4.15 แสดงกิจกรรมเดินป่าเยี่ยมชมชนเผ่าชาวกู

ภาพที่ 4.16 แสดงกิจกรรมพายเรือคายัค

ภาพที่ 4.17 แสดงกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

1.1.21 สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenities)

สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ (Amenities) ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง

ภาพที่ 4.18 แสดงสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง

1. สถานีปั๊มบริการน้ำมัน จำนวน 2 แห่ง (หมู่ที่ 1,2)
2. ร้านค้า จำนวน 51 แห่ง
3. ร้านขายยา จำนวน 1 แห่ง (หมู่ที่ 1 บ้านลิพัง)
4. ร้านวัสดุก่อสร้าง จำนวน 2 แห่ง (หมู่ที่ 7 บ้านทางสาย)
5. อู่ซ่อมรถ จำนวน 3 แห่ง (หมู่ที่ 1 บ้านลิพัง)
6. ร้านเสริมสวย จำนวน 1 แห่ง (หมู่ที่ 1 บ้านลิพัง)
7. ร้านนวดแผนไทยจำนวน 1 แห่ง (หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งปาหนัน)
8. ร้านรับซื้อปาล์ม จำนวน 1 แห่ง (หมู่ที่ 7 บ้านทางสาย)
9. โรงเรือนต้นกล้าพันธุ์ยาง จำนวน 2 แห่ง (หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งปาหนัน)
10. ฟาร์มเพาะเลี้ยงกุ้ง จำนวน 1 แห่ง (หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งปาหนัน)
11. เสาร์รับสัญญาณโทรศัพท์ จำนวน 4 แห่ง
12. ที่ทำการหมู่บ้าน/อพปร. จำนวน 1 แห่ง
13. ป้อมยามตำบลลิพัง ตำรวจชุมชน จำนวน 1 แห่ง
14. หอกระจายข่าว จำนวน 7 แห่ง
15. เสี่ยงไร้สาย จำนวน 1 แห่ง

4.2 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

การวิเคราะห์ผลข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 375 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5% ทำการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Random Sampling) ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ผลตามโดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ผลโดยหาค่าความถี่และร้อยละ

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
1) ชาย	228	60.80
2) หญิง	147	39.20
ทั้งหมด	375	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 60.80 รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
1) ต่ำกว่า 20 ปี	62.00	16.53
2) 21-30 ปี	72.00	19.20
3) 31-40 ปี	177.00	47.20
4) 41-50 ปี	63.00	16.80
ทั้งหมด	374.00	99.73

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามตามอายุ จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 47.20 รองลงมา อายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19.20 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 และน้อยที่สุดคืออายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 16.53 ไม่ตอบแบบสอบถาม 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.27

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
1) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท	236.00	62.93
2) 15,001-30,000 บาท	85.00	22.67
3) 31,001-50,000 บาท	0.00	0.00
4) 50,001 บาท ขึ้นไป	54.00	14.40
ทั้งหมด	375.00	100.00

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อเดือน จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 62.93 รองลงมามีรายได้ต่อเดือน 15,001-30,000 บาท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67 และมีรายได้ต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป จำนวน 54 คนคิดเป็นร้อยละ 14.40

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
1) ผู้ประกอบอาชีพพระดับสูง (ทันตแพทย์ วิศวกร นักวิชาการ ฯลฯ)	0.00	0.00
2) เจ้าของกิจการและผู้บริการ (ธุรกิจส่วนตัว ผู้บริหาร นักธุรกิจ)	0.00	0.00
3) อาชีพเกษตรกรรม (เกษตรกร เลี้ยงสัตว์ ประมง)	323.00	86.13
4) ผู้ใช้ทักษะแรงงาน (พนักงานบริษัท โรงงาน พนักงานก่อสร้าง)	52.00	13.87
5) ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ	0.00	0.00
ทั้งหมด	375.00	100.00

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม (เกษตรกร เลี้ยงสัตว์ ประมง) มีจำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 86.13 รองลงมา คือผู้ใช้ทักษะแรงงาน (พนักงานบริษัท โรงงาน พนักงานก่อสร้าง) จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 13.87

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เสริมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

รายได้เสริม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
1) ไม่มี	375.00	100.00
2) มี	0.00	0.00
ทั้งหมด	375.00	100.00

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแยกประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เสริมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เสริมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว มีจำนวน 375 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง วิเคราะห์ผลรูปแบบของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระดับบทบาทของคนในชุมชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ด้านต่าง ๆ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

1. บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	S.D.	\bar{X}	ระดับการมีส่วนร่วม
1) ท่านได้มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง (ปัญหาด้านขยะ ด้านสิ่งแวดล้อม)	1.40	2.73	ปานกลาง
2) ท่านได้มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น (การสนับสนุนจากภาครัฐ การร่วมมือของคนในชุมชน)	1.35	2.92	ปานกลาง
3) ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชุมเกี่ยวกับปัญหาที่พบในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.40	2.95	ปานกลาง
4) ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.50	2.85	ปานกลาง
5) ท่านได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.31	3.12	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีระดับบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{X} = 3.12$, $SD = 1.31$) รองลงมา ได้มีส่วนร่วมในการประชุมเกี่ยวกับปัญหาที่พบในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{X} = 2.95$, $SD = 1.40$) ได้มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น (การสนับสนุนจากภาครัฐ การร่วมมือของคนในชุมชน) ($\bar{X} = 2.92$, $SD = 1.35$) ได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{X} = 2.85$, $SD = 1.50$) และได้มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง (ปัญหาด้านขยะ ด้านสิ่งแวดล้อม) ($\bar{X} = 2.73$, $SD = 1.40$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน

2. บทบาทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน	S.D.	\bar{X}	ระดับการมีส่วนร่วม
1) ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.40	2.65	ปานกลาง
2) ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.35	2.82	ปานกลาง
3) ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดวิธีการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.39	2.87	ปานกลาง
4) ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.48	2.88	ปานกลาง
5) ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.35	3.04	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{X} = 3.04$, $SD = 1.35$) รองลงมา ได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{X} = 2.88$, $SD = 1.48$) ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดวิธีการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{X} = 2.87$, $SD = 1.39$) ได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{X} = 2.82$, $SD = 1.35$) และได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{X} = 2.65$, $SD = 1.40$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน

3. บทบาทการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน	S.D.	\bar{X}	ระดับการมีส่วนร่วม
1) ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการที่วางไว้	1.39	2.61	ปานกลาง
2) ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว	1.35	2.86	ปานกลาง
3) ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	1.43	2.75	ปานกลาง
4) ท่านได้มีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่ท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน	1.46	2.97	ปานกลาง
5) ท่านได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	1.34	2.99	ปานกลาง

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.99$, $SD = 1.34$) รองลงมา ได้มีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่ท่องเที่ยวให้มีความ

ยั่งยืน ($\bar{X} = 2.97$, $SD = 1.46$) ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.86$, $SD = 1.35$) ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.75$, $SD = 1.43$) และได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการที่วางไว้ ($\bar{X} = 2.61$, $SD = 1.39$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์

4. บทบาทการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	S.D.	\bar{X}	ระดับการมีส่วนร่วม
1) ท่านได้รับผลประโยชน์จากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	1.45	2.76	ปานกลาง
2) ท่านได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน	1.32	2.88	ปานกลาง
3) ท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	1.42	2.92	ปานกลาง
4) ท่านได้มีอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมจากแหล่งท่องเที่ยว	1.48	2.98	ปานกลาง
5) ท่านได้รับรายได้จากแหล่งท่องเที่ยว	1.36	3.08	ปานกลาง

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ได้รับรายได้จากแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.08$, $SD = 1.36$) รองลงมา ได้มีอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมจากแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.98$, $SD = 1.48$) ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.92$, $SD = 1.42$) ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ($\bar{X} = 2.88$, $SD = 1.32$) และได้รับผลประโยชน์จากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.76$, $SD = 1.75$)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล

5. บทบาทการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	S.D.	\bar{X}	ระดับการมีส่วนร่วม
1) ท่านได้มีส่วนร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว	1.43	2.89	ปานกลาง
2) ท่านได้มีส่วนร่วมการประเมินผลจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว	1.40	3.03	ปานกลาง
3) ท่านได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว	1.33	3.16	ปานกลาง
4) ท่านได้มีส่วนร่วมในการดูแลความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	1.49	3.14	ปานกลาง
5) ท่านได้มีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้	1.26	3.33	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ได้มีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ($\bar{X} = 3.33$, $SD = 1.26$) รองลงมา ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.16$, $SD = 1.33$) ได้มีส่วนร่วมในการดูแลความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.14$, $SD = 1.49$) ได้มีส่วนร่วมการประเมินผลจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.03$, $SD = 1.40$) และได้มีส่วนร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.89$, $SD = 1.43$)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ นำเสนอผลเป็นข้อความเชิงบรรยาย (Descriptive)

จากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ อธิบายถึงลักษณะบริบทด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวว่า รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจของพื้นที่มาโดยตลอด แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาทางด้านนี้ให้หมดไปได้ เนื่องจากเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำต่อเนื่องมาหลายปี พิษผลทางการเกษตรราคาตกต่ำ ขาดเงินทุนหมุนเวียนในภาคอุตสาหกรรมต้องลดการผลิต ลดคนงาน ทำให้คนว่างงานเพิ่มมากขึ้น ไม่มีรายได้เลี้ยงดูครอบครัว

องค์การบริหารส่วนตำบลลิพังได้มีการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มจักสาน กลุ่มทำขนม เป็นต้น เพื่อให้ราษฎรมีรายได้เสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวสนับสนุนให้ประชาชนดำเนินงานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับราษฎรได้พัฒนาฝีมือและมีการรวมกลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อจัดทำธุรกิจขนาดย่อม

ส่วนด้านการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนตำบลลิพังเป็นพื้นที่ที่มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์อยู่มาก มีสถานที่ท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เช่น น้ำตก ถ้ำ เทียบชมวิถีของซาไก แต่ขาดการบูรณาการจัดการในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลขาดโอกาสในการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ประชากรส่วนใหญ่ไม่ได้มีอาชีพท่องเที่ยว แต่จะเป็นอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่ ได้แก่ กรีดยางพารา ขายลูกยาง ปลูกปาล์ม จำหน่ายพันธุ์ยาง พันธุ์ปาล์ม เป็นต้น

การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ตำบลลิพัง ส่วนใหญ่ก็จะเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นหลัก โดยคณะกรรมการหมู่บ้านก็ผ่านการคัดเลือกจากสมาชิกของชุมชน ดังนั้น ภายในชุมชนลิพัง ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีคณะกรรมการหมู่บ้านคอยบริหารจัดการเรื่องการท่องเที่ยวของชุมชนเป็นคนดำเนินงานแล้วทั้งสิ้น แต่ทั้งนี้สามารถที่จะเสนอ แสดง คัดค้าน ความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านเวทีประชุมหมู่บ้านได้

ในอนาคตองค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง ยังจะมุ่งเน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว สืบเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลลิพังมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น ถ้ำลอดเขาติงและชนเผ่าซาไก ประกอบกับขณะนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลลิพังกำลังดำเนินการปรับปรุงถ้ำลอดเขาติงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในตำบลลิพังและสามารถสร้างรายได้ให้กับชาวตำบลลิพังได้ และอีกอย่างหนึ่งที่เป็นจุดน่าสนใจ คือ การมาศึกษาวิถีชีวิตของชนเผ่าซาไกของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นการศึกษาวิถีชีวิตซึ่งอนุรักษ์ไว้ซึ่งความเป็นอยู่คงเดิมของชนเผ่าซาไก ซึ่งทำให้ตำบลลิพังเป็นที่รู้จักมากขึ้น

4.3 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลพิง อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง

การศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยนำวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลพิง อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง มาวิเคราะห์ควบคู่กับผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลพิง อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง จึงนำมาซึ่งผลการศึกษาเพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลพิง อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง

จึงอาจสรุปได้ว่า แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลพิง อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง จะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการหารือกำหนดบทบาทในการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการใช้ทรัพยากรชุมชน เพื่อชุมชน ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุด ทั้งนี้แนวทางในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวมี 3 วิธีการ ดังนี้

1. การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตร โดยแบ่งเป็นทำสวนยางพารา ไร่ละ 82 ไร่จางทั่วไป ไร่ละ 10 และนอกจากนี้ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพิง มีพื้นที่ติดกับทะเลอันดามัน จะมีประชากรคิดเป็นไร่ละ 6 ทำการประมงเป็นอาชีพเสริมหลังจากการทำสวนยางพารา และมีอาชีพค้าขาย ไร่ละ 2 นอกจากนี้ยามว่างจากงานหลักยังได้มีการโดยมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มจักรสานเตยปาหนัน กลุ่มทำเครื่องแกง กลุ่มทำขนม แต่ยังมีลักษณะที่ไม่ต่อเนื่อง ดังนั้น จึงควรพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

2. การพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว เนื่องจากการสำรวจพบว่า สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงให้พร้อมกับการรองรับนักท่องเที่ยว ควรพัฒนาสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไม่เป็นบ่อนทำลายทรัพยากรชุมชน คือ การนำแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาเป็นต้นแบบในการพัฒนาการท่องเที่ยวและใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ จากการลงพื้นที่ยังพบว่า วัฒนธรรมอันดีงาม เก่าแก่เริ่มสูญหายเนื่องจากไม่ได้รับความสนใจจากคนรุ่นหลัง ก็ให้มีการสืบทอดอนุรักษ์ไว้ผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนโดยบรรจุเป็นนโยบายในการพัฒนาหรือเพิ่มเติมเป็นโครงการในแผนที่จะมีภาครัฐเป็นคนขับเคลื่อนจากนโยบายสู่การปฏิบัติโดยมีการติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางขององค์การบริหารส่วนตำบลพิงมีเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นทุกด้าน เพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่ ได้มีวิสัยทัศน์ที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืน พื้นฟูศิลปวัฒนธรรม

3. การกำหนดบทบาทของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม เนื่องจากการสำรวจพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่องค์การต้องประกอบอาชีพเลี้ยงปากเลี้ยงท้องของตนเอง ทำให้ขาดพลัง ขาดความร่วมมือจากประชาชน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบล

ลิ่ง ได้มีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระดับองค์กร มีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล จัดเวทีประชาคมเพื่อรับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อนำมาแก้ไข มีการทำงานเป็นทีม สร้างทีมงานให้มีความเข้มแข็ง มีการบริการประชาชนด้วยความเสมอภาค มีจิตสาธารณะ ทั้งนี้ในการกำหนดบทบาทจะต้องส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 5) บทบาทการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง” เป็นการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทบทวนวรรณกรรม การสำรวจแบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามปลายปิด มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 2) เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และ 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง สามารถสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวพื้นที่ตำบลลิพังมีความหลากหลายและมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก ทั้งยังมีความโดดเด่นด้านภูมิศาสตร์ คือ เป็นทางผ่านเดินทางข้ามจังหวัดตรังไปสู่จังหวัดสตูล ประเทศมาเลเซีย และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ของจังหวัดสตูล สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมและโดดเด่นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็แนวทางที่ช่วยส่งเสริมด้านเศรษฐกิจชุมชนผ่านการท่องเที่ยวได้

จากการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง พบว่า ในภาพรวมประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพังมีระดับบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 5) บทบาทการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบอีกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลลิพังได้มีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระดับองค์กร มีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน บริหารงานโดยยึดหลัก

ธรรมาภิบาล จัดเวทีประชาคมเพื่อรับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อนำมาแก้ไข มีการทำงานเป็นทีม สร้างทีมงานให้มีความเข้มแข็ง มีการบริการประชาชนด้วยความเสมอภาค

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า พื้นที่ตำบลลิพังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความอุดมสมบูรณ์และมีความโดดเด่น การที่จะเข้าไปใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง มีแนวทางดังนี้คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับชุมชน โดยกำหนดบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน ตลอดจนจะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว การปรับใช้ทรัพยากรจะต้องมีแนวทางเพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน จึงทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพังอย่างคุ้มค่า ยั่งยืน ต่อเนื่องสืบไป

5.2 อภิปรายผล

จากการลงพื้นที่ศึกษางานวิจัย เรื่องแนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

จากการสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวพื้นที่ตำบลลิพังมีความหลากหลาย เมื่อแบ่งทรัพยากรที่สำรวจออกเป็นกลุ่ม ๆ พบว่ามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ราณี อธิชัยกุล (2546) ซึ่งได้สรุปไว้ว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้ 5 ประเภท ดังนี้ 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ 2) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ 3) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม และประเพณี 4) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทมนุษย์สร้างขึ้น และ 5) ทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานบันเทิงและเพลิดเพลิน

จากการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง พบว่าในภาพรวมประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพังมีระดับบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 5) บทบาทการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

จากการวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการหารือกำหนดบทบาทในการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการใช้ทรัพยากรชุมชน เพื่อชุมชน ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมากที่สุด ทั้งนี้แนวทางในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวมี 3 วิธีการ ดังนี้

1. การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตร โดยแบ่งเป็นทำสวนยางพารา ไร่ละ 82 ไร่จางทั่วไป ไร่ละ 10 และนอกจากนี้ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง มีพื้นที่ติดกับทะเลอันดามัน จะมีประชากรคิดเป็นไร่ละ 6 ทำการประมงเป็นอาชีพเสริมหลังจากการทำสวนยางพารา และมีอาชีพค้าขาย ไร่ละ 2 นอกจากนี้ยังมีว่างจากงานหลักยังได้มีการโดยมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มจักรสานเตยปาหนัน กลุ่มทำเครื่องแกง กลุ่มทำขนม แต่ยังมีลักษณะที่ไม่ต่อเนื่อง ดังนั้น จึงควรพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน พบว่ามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ

2. การพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว เนื่องจากการสำรวจพบว่า สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงให้พร้อมกับการรองรับนักท่องเที่ยว ควรพัฒนาสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไม่เป็นบ่อนทำลายทรัพยากรชุมชน คือ การนำแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาเป็นต้นแบบในการพัฒนาการท่องเที่ยวและใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ จากการลงพื้นที่ยังพบว่า วัฒนธรรมอันดีงาม เก่าแก่เริ่มสูญหายเนื่องจากไม่ได้รับความสนใจจากคนรุ่นหลัง ก็ให้มีการสืบทอดอนุรักษ์ไว้ผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนโดยบรรจุเป็นนโยบายในการพัฒนาหรือเพิ่มเติมเป็นโครงการในแผนที่จะมีภาครัฐเป็นคนขับเคลื่อนจากนโยบายสู่การปฏิบัติโดยมีการติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางขององค์การบริหารส่วนตำบลลิพังมีเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นทุกด้าน เพื่อให้เป็นชุมชนน่าอยู่ ได้มีวิสัยทัศน์ที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พื้นฟูศิลปวัฒนธรรม บำรุงสิ่งแวดล้อม พบว่ามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ

3. การกำหนดบทบาทของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม เนื่องจากการสำรวจพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่องค์การต้องประกอบอาชีพเลี้ยงปากเลี้ยงท้องของตนเอง ทำให้ขาดพลัง ขาดความร่วมมือจากประชาชน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง ได้มีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระดับองค์กร มีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล จัดเวทีประชาคมเพื่อรับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อนำมาแก้ไข มีการทำงานเป็นทีม สร้างทีมงานให้มีความเข้มแข็ง มีการบริการประชาชนด้วยความเสมอภาค มีจิตสาธารณะ ทั้งนี้ในการกำหนดบทบาทจะต้องส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 5) บทบาทการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ อรรถกร จตุกุล (2561) ซึ่งกล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เนื่องจากชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้ที่

รับรู้ปัญหาและได้รับผลกระทบโดยตรงจากการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุกขั้นตอนและให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดรายได้จากนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการดูแลปกป้องรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เพราะเมื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวย่อมได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสะดวก รวดเร็วและไม่ขัดแย้งกัน อีกทั้งยังง่ายต่อชุมชนในการดูแลรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวให้คงอยู่อย่างยั่งยืนและเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการลงพื้นที่ศึกษางานวิจัย เรื่องแนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลพิง อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง พบข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ ดังนี้

1. จากการสำรวจ พบว่า พื้นที่ตำบลพิงมีทรัพยากรที่มีความอุดมสมบูรณ์ หลากหลาย และโดดเด่น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปจัดสรรใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ เช่น ทำเส้นทางท่องเที่ยว หรือจัดทำเป็นคู่มือทรัพยากรชุมชน เป็นต้น
2. การเข้าไปใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลพิงนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับชุมชน โดยกำหนดบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน ตลอดจนจะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความตระหนักและห่วงแหนทรัพยากรชุมชน เห็นคุณค่า รักษา และสืบทอดต่อไป
3. การปรับใช้ทรัพยากรจะต้องมีแนวทางเพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน เช่น การจัดทำของที่ระลึกสามารถดัดแปลงมาจากทรัพยากรชุมชน เช่น เสื้อเตยปาหนัน หรือสินค้าจากกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น
4. ในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการเข้าไปยกระดับความรู้ของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรฐานโฮมสเตย์ การนำเสนอข้อมูล และการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จุฑาภรณ์ ทองเพ็ญ. (2554). ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดโสธรวรารามวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนัส สุวรรณ และคณะ. (2541). โครงการศึกษาแนวทางและการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล. กรุงเทพฯ:การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ยุทธศักดิ์ ศุภสร. (2563). การนำเสนอทิศทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2563. ค้นเมื่อ 24 กันยายน 2563, จาก <https://www.tatreviewmagazine.com/article/tourism-direction-2020/>
- ราณี อีสัยกุล. (2546). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเอกสารการสอนชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน.นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริจรรยา ประพุดติกิจ. (2553). การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราดเพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. ปริญญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภธิดา ก้อนศิลา (2555). ผลกระทบจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษาสามพันโบก ตำบลเหล่างาม อำเภอโพธิ์ไทย จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาทิศ สุขผ่องศรี . (2543). แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวนิช. (2552). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

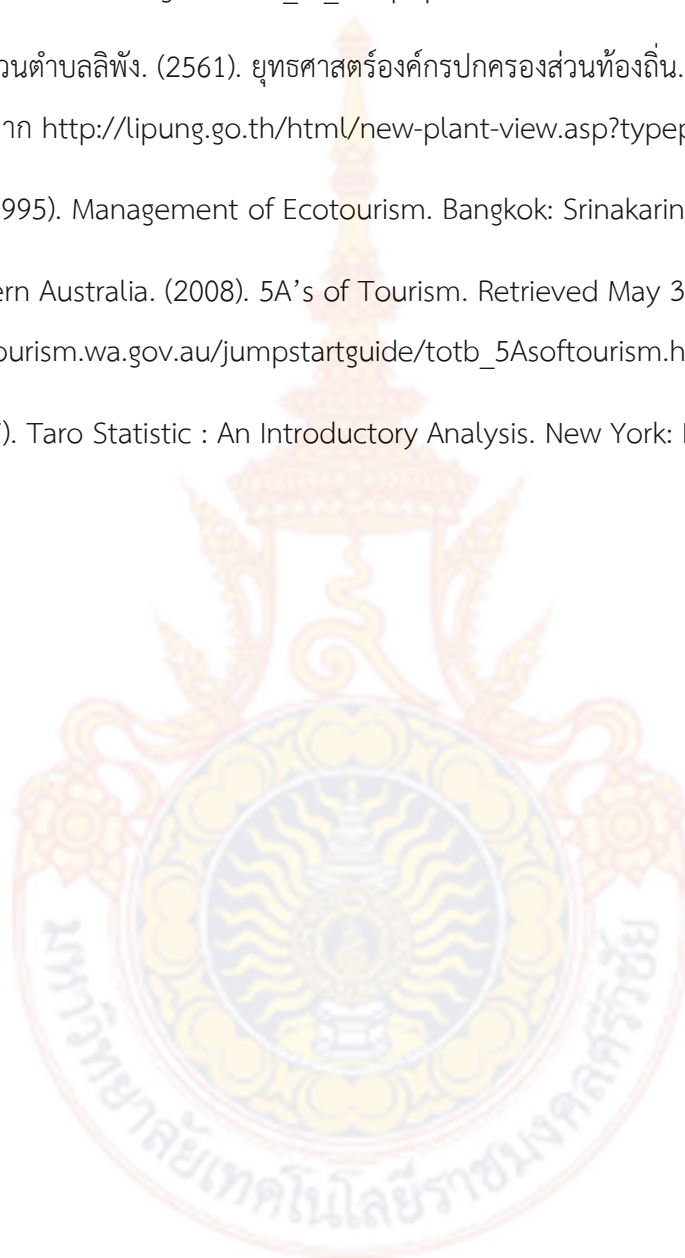
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560 - 2564. ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2563, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422

องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง. (2561). ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2563, จาก <http://lipung.go.th/html/new-plant-view.asp?typeplant=1&id=94>

Adhikary, M. (1995). Management of Ecotourism. Bangkok: Srinakarinwirot University.

Tourism Western Australia. (2008). 5A's of Tourism. Retrieved May 3, 2012 from www.tourism.wa.gov.au/jumpstartguide/totb_5Asoftourism.html

Yamane. (1967). Taro Statistic : An Introductory Analysis. New York: Harper & row.

ภาคผนวก

วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

124/1 ถ.ทุ่งสง-ห้วยยอด ต.ทิวัง อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช 80110 โทร. 0-7577-0136-7 โทรสาร 0-7553-8031

SOUTHERN COLLEGE OF TECHNOLOGY

124/1 Thungsong-Huayyod RD., Thiwang,Thungsong,Nakhon Si Thammarat 80110 Tel. 0-7577-0136-7 Fax 0-7553-8031

ที่ วทต.๕๑ /๒๕๖๔

๑๕ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ตอบรับการเข้าร่วมนำเสนอผลงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๑

เรียน คุณสิริบุญยากر ไกรเทพ

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัย เรื่อง “แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง” โดยมี สิริบุญยากر ไกรเทพ และ ธนินทร์ สังข์ดวง เป็นผู้นิพนธ์ เพื่อนำเสนอภาคบรรยาย (Oral Presentation) ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑๑ วันศุกร์ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช นั้น

บัดนี้ บทความของท่านได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว วิทยาลัยขอตอบรับการเข้าร่วมนำเสนอผลงาน และให้ท่านดำเนินการเตรียมนำเสนอบทความภาคบรรยาย (Oral Presentation) ในรูปแบบออนไลน์ ไม่เกิน ๘ นาที และส่งไฟล์ Power Point (.ppt และ .pdf) รุ่น ๒๐๑๓ ขึ้นไป ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK มายังสำนักงานบริหารการวิจัย e-mail: research@sct.ac.th ภายในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ติดตามรายละเอียดกำหนดการนำเสนอผ่านเว็บไซต์ <http://conference.sct.ac.th/11>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

๑๓/๐๗/๒๕ 1105/๒๕

(ศาสตราจารย์ ดร.นิตยศรี แสงเดือน)

อธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

สำนักงานบริหารการวิจัย

โทรศัพท์ ๐-๗๕๗๗-๐๑๓๖-๗ ต่อ ๑๔๑

โทรสาร ๐-๗๕๕๓-๘๐๓๑

แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

Guidelines for the Use of Local Resources for Tourism in the Li Phang Sub-district, Palian District, Trang province

สิริปุกยากร ไกรเทพ*¹ และ ธนินทร์ สังขดวง¹

Siripoonyakorn Kraithep*¹ and Thanin Sangkhduang¹

อาจารย์ วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง¹

Faculty Member, College of Hospitality and Tourism, Rajamangala University of Technology Srivijaya¹

*Corresponding author, e-mail: siripoonyakorn.k@rmuttstv.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 2) เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง และ 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

จากการศึกษา พบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวพื้นที่ตำบลลิพังมีความหลากหลายและมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก ทั้งยังมีความโดดเด่นด้านภูมิศาสตร์ คือ เป็นทางผ่านเดินทางข้ามจังหวัดตรังไปสู่จังหวัดสตูล ประเทศมาเลเซีย และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดสตูล สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมและโดดเด่นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมด้านเศรษฐกิจชุมชนผ่านการท่องเที่ยวได้ การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง พบว่า ในภาพรวมประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง มีระดับบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จากการศึกษาอีกพบอีกว่า องค์การบริหารส่วนตำบลลิพังได้มีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระดับองค์กร มีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล จัดเวทีประชาคมเพื่อรับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อนำมาแก้ไข มีการทำงานเป็นทีม สร้างทีมงานให้มีความเข้มแข็ง มีการบริการประชาชนด้วยความเสมอภาค จึงอาจสรุปได้ว่า พื้นที่ตำบลลิพังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก ทั้งยังมีความโดดเด่นด้านภูมิศาสตร์ ดังนั้นการที่จะเข้าไปใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับชุมชน โดยกำหนดบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน ตลอดจนจะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว การปรับใช้ทรัพยากรจะต้องมีแนวทางเพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนบนพื้นฐานแนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จึงทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพังอย่างคุ้มค่า ยั่งยืน ต่อเนื่องสืบไป

คำสำคัญ: ทรัพยากรท้องถิ่น การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวชุมชน

Abstract

The purposes of the study are to: 1) explore local tourism resources in Li Phang Sub-district, 2) study the role in tourism management in Li Phang Sub-district, and 3) analyze guidelines for the use of local resources for tourism in the Li Phang Sub-district, Palian District, Trang province. From the study, it was found that the tourism resources in the Li Phang Sub-district are diverse and very plentiful. Furthermore, they are geographically unique, that is, as a gateway to Trang, Satun, Malaysia, and other tourist attractions of Satun, able to be developed into the well-equipped and distinctive tourist destinations to accommodate tourists as well. This could be the guidelines to promote the community economy through tourism. Based on the study of the role in tourism management in Li Phang sub-district, people in Li Phang Sub-district were at a

moderate level of roles in tourism management in all 5 areas participation: 1) role in exploration of problems and causes of problems, 2) role in planning, 3) role in operation, 4) role in benefit, and 5) Participation role in follow-up evaluation. The Li Phang Sub-district Administrative Organization set the guidelines for solving problems at the organizational level, enhancing trust among the people, managing with the principles of good governance, organizing a community forum to acknowledge problems and suggestions of people for solving, working as a team, forming a team to have strength and having public mind. Hence, it might be concluded that Li Phang Sub-district are comprised plentiful and diverse tourism resources. It is also geographically unique. To use the local resources for tourism in the Li Phang sub-district, the related agencies should give precedence to the community by determining the obvious roles in tourism management, including continuously promoting and enhancing. The improvement and development of tourist attractions to be ready for tourists, the application of resources, guidelines for the development and promotion of occupations for the people should be provided to further make the best guidelines for the use of local resources for tourism in the Li Phang Sub-district with worthwhileness, sustainability and continuity.

Keywords: Local Resources, Tourism, Community Base Tourism

บทนำ

ในปี 2563 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังคงได้รับความไว้วางใจให้เป็นฟันเฟืองหลักที่สำคัญในการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายเชิงเศรษฐกิจ เพื่อสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวรวมให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากปี 2562 ซึ่งจะทำให้รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นเป็น 2.431 ล้านล้านบาท ในปี 2563 ในขณะที่รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยจะเพิ่มขึ้นเป็น 1.287 ล้านล้านบาท ทำให้รายได้รวมเพิ่มขึ้นจาก 3.38 ล้านล้านบาท เป็น 3.718 ล้านล้านบาท (ยุทธศักดิ์ ศุภสร, 2563) จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักของโลก ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก เป็นกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์ที่สามารถสร้างงานและกระจายรายได้ลงสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจอาหาร สถาบันการเงิน และหน่วยงานราชการต่าง ๆ เป็นต้น

จากการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) พบว่า การท่องเที่ยวถูกบรรจุเป็นประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในการพัฒนา และเป็นทิศทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค จังหวัด อำเภอ และตำบล ในประเทศไทยมีแนวทางการจัดการเศรษฐกิจในปีพ.ศ. 2561 โดยมุ่งเน้นสนับสนุนการขยายตัวของการผลิตภาคนอกเกษตร การสนับสนุนการขยายตัวของภาคการท่องเที่ยว ควบคู่กับการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวลงสู่ชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) อีกด้วย

จังหวัดตรังเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีแผนพัฒนาจังหวัดที่มีการคำนึงถึงความสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนโยบายของรัฐบาล และความต้องการของประชาชนท้องถิ่นในจังหวัด โดยมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักในด้านการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยง รวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับท่องเที่ยว แต่จะเป็นบริบทการสนับสนุนการขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวที่ควบคู่กับการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวลงสู่ชุมชน สอดคล้องกับแผนผังยุทธศาสตร์การพัฒนาของตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ที่มียุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีแหล่งเรียนรู้ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งมีการกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้ 1) ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว 2) ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพและการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561-2564) ขององค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง ที่มียุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โดยมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้ 1) แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน 2) แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งนับเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาและสร้างรายได้ให้กับชุมชนและสังคม โดยมีงบประมาณในการพัฒนาระหว่าง พ.ศ.2561-2564 มากถึง 39,610,000 บาทแสดงให้เห็นถึงความมุ่งหวังในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างสูง (องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง, 2561)

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว จึงนำไปสู่การวิจัยเรื่องแนวทางการปรับใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว 2) เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยว และ 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อให้ผลการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบต่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกภาคส่วนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ เช่น รายงานการศึกษา บทความวิชาการ งานวิจัย และเอกสารประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการลงพื้นที่ตำบลลิพัง โดยใช้วิธีการสำรวจแบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จากผู้มีส่วนได้เสียจากการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มประชาชน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ และภาคเอกชน

2) นำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาสร้างเป็นกรอบแนวคิด

3) สร้างเครื่องมือวิจัย โดยเครื่องมือวิจัยเพื่อหาคำตอบในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 คือ แบบสำรวจซึ่งปรับปรุงมาจากแนวคิด 5As โดย 5 A's of Tourism (Tourism of Australia, 2008) และนำมาประยุกต์กับแบบสำรวจภูมิทัศน์วัฒนธรรม (National Park Service USA, 1998) โดยแบบสำรวจภูมิทัศน์วัฒนธรรมแบ่งรูปแบบของทรัพยากรท้องถิ่นออกเป็น 2 แบบ คือ รูปธรรมและนามธรรม ในส่วนของเครื่องมือวิจัยเพื่อหาคำตอบในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4) เมื่อสร้างเครื่องมือวิจัยเสร็จ จึงนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ปรับแก้ตามคำแนะนำ และนำเครื่องมือวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ปรับปรุงตามคำแนะนำ และนำเครื่องมือไปทดสอบ (Try Out) จำนวน 30 ชุด กับชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ซึ่งมีคุณลักษณะที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงตรงหรือความเชื่อถือได้เท่ากับ .916 ซึ่งถือว่า แบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้

5) ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในส่วนของวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลลิพัง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 6,276 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง, 2563) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 375 คน มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโรยามาเน (Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดเป็น 0.05

โดยสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{6,276}{1 + 6,276.05^2}$$

$$n = 375$$

6) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้ โดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2552) การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่มาจากแหล่งเวลา เมื่อเก็บข้อมูลที่ต่างเวลากัน จะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งสถานที่ เมื่อเก็บข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งบุคคล เมื่อแหล่งข้อมูลบุคคลที่ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ ถือเป็นสิ่งที่นักวิจัยจะต้องตรวจสอบข้อมูล ซึ่งจะต้องทำไปพร้อมกันในการเก็บข้อมูล เป็นการตรวจสอบทันทีในการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกัน

หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ พบว่า แบบสอบถามมีความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 375 ชุด ร้อยละ 100 หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผล เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลหาค่าสถิติ

7) นำข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ มาจัดระเบียบ จัดหมวดหมู่ของข้อมูล

8) วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษา และนำเสนอผลการศึกษา โดยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แบ่งการวิเคราะห์ผลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ผลโดยหาค่าความถี่และร้อยละ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง วิเคราะห์ผลในรูปแบบของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ วิเคราะห์ผลในลักษณะเชิงพรรณนา และเขียนข้อมูลเป็นข้อความเชิงบรรยาย

การวิเคราะห์ผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 นำผลการศึกษาในวัตถุประสงค์ทั้งสองข้อ มาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อหาแนวทางการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง โดยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาประเด็นที่คล้ายคลึงกัน และมีทิศทางเดียวกันแล้วนำมาจัดเข้ากลุ่ม และเขียนข้อมูลเป็นข้อความเชิงบรรยาย (Descriptive)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพังมีความหลากหลายและมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มากทั้งยังมีความโดดเด่นด้านภูมิศาสตร์ คือ เป็นทางผ่านเดินทางข้ามจังหวัดตรงไปสู่จังหวัดสตูล ประเทศมาเลเซีย และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของจังหวัดสตูล สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมและโดดเด่นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมด้านเศรษฐกิจชุมชนผ่านการท่องเที่ยวได้ เช่น น้ำตกเขาติง ชนเผ่าซาไก ถ้ำพระ ถ้ำลอด เขาโต๊ะร่วง วัฒนธรรมพื้นบ้านลิเกป่า เขาโต๊ะพัง กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มติดต๋ายาง กลุ่มทำขนม กลุ่มจักสาน กลุ่มผ้าปาเต๊ะ กลุ่มผึ้งโพรง กลุ่มแม่ตมะม่วงหิมพานต์ อุตุเรือพลีส และกลุ่มเย็บปักถักร้อย เป็นต้น

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 228 คน ร้อยละ 60.80 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 177 คน ร้อยละ 47.20 โดยส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท จำนวน 236 คน ร้อยละ 62.93 มีอาชีพเกษตรกรรม (เกษตรกร เลี้ยงสัตว์ ประมง) จำนวน 323 คน ร้อยละ 86.13 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่มีรายได้เสริมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 375 คน ร้อยละ 100.00

ในส่วนของแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อศึกษาบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพังด้านต่าง ๆ มีผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

1. บทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	S.D.	\bar{x}	ระดับการมีส่วนร่วม
1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง (ปัญหาด้านขยะ ด้านสิ่งแวดล้อม)	1.40	2.73	ปานกลาง
1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น (การสนับสนุนจากภาครัฐ การร่วมมือของคนในชุมชน)	1.35	2.92	ปานกลาง
1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชุมเกี่ยวกับปัญหาที่พบในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.40	2.95	ปานกลาง
1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.50	2.85	ปานกลาง
1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.31	3.12	ปานกลาง

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง มีระดับบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา มากที่สุด คือ ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{x} = 3.12$, S.D. = 1.31) และน้อยที่สุด คือ ได้มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง (ปัญหาด้านขยะ ด้านสิ่งแวดล้อม) ($\bar{x} = 2.73$, S.D. = 1.40)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน

2. บทบาทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน	S.D.	\bar{x}	ระดับการมีส่วนร่วม
2.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.40	2.65	ปานกลาง
2.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.35	2.82	ปานกลาง
2.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดวิธีการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.39	2.87	ปานกลาง
2.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.48	2.88	ปานกลาง
2.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง	1.35	3.04	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง มีระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน มากที่สุด คือ ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{x} = 3.04$, S.D. = 1.35) และน้อยที่สุด คือ ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลลิพัง ($\bar{x} = 2.65$, S.D. = 1.40)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน

3. บทบาทการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน	S.D.	\bar{x}	ระดับการมีส่วนร่วม
3.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการที่วางไว้	1.39	2.61	ปานกลาง
3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว	1.35	2.86	ปานกลาง
3.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	1.43	2.75	ปานกลาง
3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่ท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน	1.46	2.97	ปานกลาง
3.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	1.34	2.99	ปานกลาง

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง มีระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน มากที่สุด คือ ได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 2.99$, S.D. = 1.34) และน้อยที่สุด คือ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการที่วางไว้ ($\bar{x} = 2.61$, S.D. = 1.39)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์

4. บทบาทการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	S.D.	\bar{x}	ระดับการมีส่วนร่วม
4.1 ท่านได้รับผลประโยชน์จากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	1.45	2.76	ปานกลาง
4.2 ท่านได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน	1.32	2.88	ปานกลาง
4.3 ท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	1.42	2.92	ปานกลาง
4.4 ท่านได้มีอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมจากแหล่งท่องเที่ยว	1.48	2.98	ปานกลาง
4.5 ท่านได้รับรายได้จากแหล่งท่องเที่ยว	1.36	3.08	ปานกลาง

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง มีระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ มากที่สุด คือ ได้รับรายได้จากแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.08$, S.D. = 1.36) และน้อยที่สุด คือ ได้รับผลประโยชน์จากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 2.76$, S.D. = 1.75)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล

5. บทบาทการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล	S.D.	\bar{x}	ระดับการมีส่วนร่วม
5.1 ท่านได้มีส่วนร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว	1.43	2.89	ปานกลาง
5.2 ท่านได้มีส่วนร่วมการประเมินผลจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว	1.40	3.03	ปานกลาง
5.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว	1.33	3.16	ปานกลาง
5.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการดูแลความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	1.49	3.14	ปานกลาง
5.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาที่วางไว้	1.26	3.33	ปานกลาง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ตำบลลิพัง มีระดับบทบาทการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล มากที่สุด คือ ได้มีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาที่วางไว้ ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 1.26) และน้อยที่สุด คือ ได้มีส่วนร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 2.89$, S.D. = 1.43)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ อธิบายถึงลักษณะบริบทด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวว่า รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจของพื้นที่มาโดยตลอด แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาทางด้านนี้ให้หมดไปได้ เนื่องจากเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำต่อเนื่องมาหลายปี พิษผลทางการเกษตรราคาตกต่ำ ขาดเงินทุนหมุนเวียนในภาคอุตสาหกรรมต้องลดการผลิต ลดคนงาน ทำให้คนว่างงานเพิ่มมากขึ้น ไม่มีรายได้เลี้ยงดูครอบครัว

องค์การบริหารส่วนตำบลลิพังได้มีการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มจักรสาน กลุ่มทำขนม เป็นต้น เพื่อให้ราษฎรมีรายได้เสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวสนับสนุนให้ประชาชนดำเนินงานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับราษฎรได้พัฒนาฝีมือและมีการรวมกลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อจัดทำธุรกิจขนาดย่อม

ส่วนด้านการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนตำบลลิพังเป็นพื้นที่ที่มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์อยู่มาก มีสถานที่ท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เช่น น้ำตก ถ้ำ เทียนขมิ้นของซาไก แต่ขาดการบูรณาการจัดการในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลขาดโอกาสในการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ประชากรส่วนใหญ่ไม่ได้มีอาชีพท่องเที่ยว แต่จะเป็นอาชีพเกษตรกรส่วนใหญ่ ได้แก่ กรีดยางพารา ขายลูกยาง ปลูกปาล์ม จำหน่ายพันธุ์ยาง พันธุ์ปาล์ม เป็นต้น

การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ตำบลลิพัง ส่วนใหญ่ก็จะเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นหลัก โดยคณะกรรมการหมู่บ้านก็ผ่านการคัดเลือกจากสมาชิกของชุมชน ดังนั้น ภายในชุมชนลิพัง ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีคณะกรรมการหมู่บ้านคอยบริหารจัดการเรื่องการท่องเที่ยวของชุมชนเป็นคนดำเนินงานแล้วทั้งสิ้น แต่ทั้งนี้สามารถที่จะเสนอ แสดง คัดค้าน ความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านเวทีประชุมหมู่บ้านได้

ในอนาคตองค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง ยังจะมุ่งเน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว สืบเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลลิพังมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น ถ้ำลอดเขาติงและชนเผ่าซาไก ประกอบกับ

ขณะนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลลิพังกำลังดำเนินการปรับปรุงถ้ำลอดเขาติงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในตำบลลิพังและสามารถสร้างรายได้ให้กับชาวตำบลลิพังได้ และอีกอย่างหนึ่งที่เป็นจุดน่าสนใจ คือ การมาศึกษาวิถีชีวิตของชนเผ่าชาวกะเหรี่ยงของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นการศึกษาวิถีชีวิตซึ่งอนุรักษ์ไว้ซึ่งความเป็นอยู่ดั้งเดิมของชนเผ่าชาวกะเหรี่ยง ซึ่งทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้รู้จักกับตำบลลิพัง และสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลลิพังกำลังดำเนินการให้ประชาชนในพื้นที่ส่งเสริมอาชีพโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง จะดำเนินการจัดตั้งศูนย์เกษตรพอเพียงในพื้นที่ตำบลลิพัง เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีจุดศึกษาและเรียนรู้ในการจัดทำเกษตรแบบพอเพียงอีกด้วย

สรุป

จึงอาจสรุปได้ว่า พื้นที่ตำบลลิพังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมและโดดเด่นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมด้านเศรษฐกิจชุมชนผ่านการท่องเที่ยวได้ เช่น น้ำตกเขาติง ชนเผ่าชาวกะเหรี่ยง ถ้ำลอด เขาโต๊ะระวัง วัฒนธรรมพื้นบ้านลิพังเขาโต๊ะระวัง กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มติดต๋ายาง กลุ่มทำขนม กลุ่มจักสาน กลุ่มผ้าปาเต๊ะ กลุ่มผึ้งโพรง กลุ่มเม็ดมะม่วงหิมพานต์ อยู่ต่อเรือพลีส และกลุ่มเย็บปักถักร้อย เป็นต้น

การที่จะเข้าไปใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับชุมชน โดยกำหนดบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน ตลอดจนจะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว

การปรับใช้ทรัพยากรจะต้องมีแนวทางเพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน จึงทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพังอย่างคุ้มค่า ยั่งยืน ต่อเนื่องสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1) จากการสำรวจ พบว่า พื้นที่ตำบลลิพังมีทรัพยากรที่มีความอุดมสมบูรณ์ หลากหลาย และโดดเด่น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปจัดสรรใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ เช่น ทำเส้นทางท่องเที่ยว หรือจัดทำเป็นคู่มือทรัพยากรชุมชน เป็นต้น

2) การเข้าไปใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลลิพังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับชุมชน โดยกำหนดบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน ตลอดจนจะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความตระหนักและวางแผนทรัพยากรชุมชน เห็นคุณค่า รักษา และสืบทอดต่อไป

3) การปรับใช้ทรัพยากรจะต้องมีแนวทางเพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน เช่น การจัดทำของที่ระลึก กัตัดแปลงมาจากทรัพยากรชุมชน เช่น เสื้อเตยปาหนัน หรือสินค้าจากกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น

4) ในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการเข้าไปยกระดับความรู้ของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรฐานโฮมสเตย์ การนำเสนอข้อมูล และการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่สนับสนุนงบประมาณ ให้ความอนุเคราะห์เวลาในการทำวิจัย และนำเสนอผลงานวิจัย ขอขอบพระคุณ ประชาชน เจ้าหน้าที่ ผู้ให้ข้อมูล ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ จนสามารถดำเนินงานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

ยุทธศักดิ์ ศุภสร. (2563). *การนำเสนอทิศทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2563*.

ค้นเมื่อ 24 กันยายน 2563, จาก <https://www.tatreviewmagazine.com/article/tourism-direction-2020/>

สุภางค์ จันทวนิช. (2552). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่*

12 พ.ศ.2560 - 2564. ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2563, จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?id=6422

องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง. (2561). *ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2563, จาก <http://lipung.go.th/html/new-plant-view.asp?typeplant=1&id=94>

Tourism Western Australia. (2008). *5A's of Tourism*. Retrieved May 3, 2012 from www.tourism.wa.gov.au/jumpstartguide/totb_5Asoftourism.html

Yamane, T3 (1967). *Taro Statistic : An Introductory Analysis*. New York: Harper & row.

